

**RAPORT
EWALUACYJNY
ZA 2025 ROK**

**Stowarzyszenie
Dolina Pilicy**

**LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU
STOWARZYSZENIA DOLINA PILICY
W RAMACH PS WPR NA LATA 2023-2027**

Stowarzyszenie
Dolina Pilicy

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MARZEC 2026

Spis treści

I. Słownik skrótów	4
II. Wstęp	4
III. Zakres badania i metodologia	4
3.1 Cel i zakres badania.....	4
3.2 Kryteria ewaluacji	5
3.3 Metody i techniki badawcze	5
3.4 Odbiorcy ewaluacji.....	6
IV. Efektywność pracy biura Stowarzyszenia Dolina Pilicy i jego organów, w tym jakość doradztwa.....	6
4.1 Efektywność pracy pracowników biura Stowarzyszenia	6
4.1.1 Ocena jakości doradztwa udzielanego przez pracowników biura LGD	8
4.1.2 Dostępność biura	9
4.1.3 Stan realizacji Planu Komunikacji/Planu szkoleń oraz działań animacyjno-integracyjnych i włączeniowych skierowanych do lokalnej społeczności.....	9
4.2 Efektywność pracy organów decyzyjnych Stowarzyszenia	12
4.3 Sprawność podejmowanych decyzji przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy oraz stosowanie obowiązujących przepisów i wytycznych	14
V. Postęp rzeczowy LSR w zakresie stopnia osiągnięcia mierzalnych wskaźników wykonalności celów	15
5.1 Stopień realizacji celów i wskaźników LSR	15
VI. Postęp finansowy w zakresie stanu realizacji budżetu w poszczególnych naborach i możliwości osiągnięcia kamieni milowych, z uwzględnieniem czynników zewnętrznych wpływających na tempo kontraktacji oraz tempo realizacji projektów/grantów – wdrażanie i zarządzanie LSR.....	19
6.1 Stopień realizacji budżetu LSR	19
6.2 Kamienie milowe	24
6.3 Czynniki zewnętrzne wpływające na tempo kontraktacji oraz tempo realizacji projektów/grantów.....	24
VII. Harmonogram ogłaszanych konkursów oraz poziom zainteresowania beneficjentów ogłaszanymi naborami - wdrażanie i zarządzanie LSR.....	25
7.1. Zgodność ogłaszanych konkursów z przyjętym harmonogramem.....	25
7.2. Ocena stopnia realizacji zadań w ramach LSR	26
VIII. Efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, zainteresowanie stroną internetową Stowarzyszenia Dolina Pilicy oraz profilem w mediach społecznościowych, udziałem w ofercie informacyjno- promocyjnej, czytelność i skuteczność przekazu, przepływ informacji - zarządzanie LSR.....	27
IX. Jakość procedur oceny i wyboru projektów oraz efektywność lokalnych kryteriów wyboru – wdrażanie LSR	28
9.1. Sposoby i efektywność przepływu informacji.....	28
9.2. Sprawność w podejmowaniu decyzji	28

9.3. Skuteczność stosowania procedur.....	29
9.4. Analiza zgodności oceny projektów z LSR.....	29
9.5. Analiza oceny projektów wg lokalnych kryteriów wyboru w odniesieniu do przyjętych zasad i Wytycznych	29
9.6. Ocena jakości stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur	29
X. Postrzeganie Stowarzyszenia Dolina Pilicy w otoczeniu, ocena jakości partnerstwa.....	30
10.1 Skuteczność, użyteczność i trwałość wykorzystywanych narzędzi promocji	30
XI. Identyfikacja zmian w otoczeniu LSR i czynników zakłócających, celem podjęcia działań zaradczych.....	31
11.1 Efektywność, trafność i trwałość aktywizacji lokalnej społeczności	31
XII. Analiza wyników badania ankietowego on-line.....	31
12.1 Opis grupy badanej.....	32
12.2 Wyniki badania ankietowanego	32
12.3 Wnioski z badania ankietowego.....	58
XIII. Wnioski i zalecenia.....	60
Wnioski.....	60
Zalecenia	61

I. Słownik skrótów

LGD/Stowarzyszenie – Stowarzyszenie Dolina Pilicy

LSR - Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2027

EFRROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

PS WPR - Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

ZW – Zarząd Województwa Łódzkiego

CSOB - Centralny System Obsługi Beneficjentów

WoPP - wniosek o przyznanie pomocy

II. Wstęp

Niniejszy raport przedstawia wyniki badania ewaluacyjnego przeprowadzonego przez zespół biura Lokalnej Grupy Działania w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy. Celem ewaluacji jest ocena skuteczności wdrażania strategii, efektywności podejmowanych działań oraz ich wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru objętego LSR.

Raport został opracowany zgodnie z założeniami rozdziału X. Monitoring i ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027. Dostarcza kompleksowych informacji na temat realizacji działań prowadzonych przez Stowarzyszenie w 2025 roku.

Przeprowadzona analiza ma charakter ewaluacji bieżącej (on-going) i koncentruje się na ocenie stopnia realizacji wskaźników celów LSR, zgodności realizowanych projektów z założonymi priorytetami oraz funkcjonowania Stowarzyszenia Dolina Pilicy jako Lokalnej Grupy Działania. Kluczowym elementem ewaluacji jest również identyfikacja mocnych stron oraz potencjalnych barier w procesie wdrażania strategii, co umożliwi sformułowanie rekomendacji usprawniających przyszłe działania.

Raport stanowi istotne narzędzie monitorowania postępów w realizacji LSR oraz oceny efektywności wsparcia udzielanego mieszkańcom i lokalnym podmiotom. Wyniki badania dostarczą cennych informacji, które przyczynią się do optymalizacji działań LGD oraz lepszego wykorzystania dostępnych środków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej.

III. Zakres badania i metodologia

3.1 Cel i zakres badania

Głównym celem przeprowadzonej ewaluacji była bieżąca ocena stopnia wdrażania założeń Lokalnej Strategii Rozwoju osiągniętego dzięki realizacji poszczególnych działań wykonanych w 2025 roku oraz ocena funkcjonowania LGD.

Zakres badania:

- przedmiotowy - przedmiotem ewaluacji są zadania zrealizowane przez LGD w celu wypełnienia założeń określonych w LSR;
- czasowy - raport dotyczy postępów realizacji LSR i funkcjonowania LGD - od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.;
- przestrzenny - zakres przestrzenny raportu obejmuje obszar wszystkich gmin należących do Stowarzyszenia Dolina Pilicy tj. gmin: Aleksandrów, Czerniewice, Lubochnia, Mniszków, Poświętne, Rzeczyca, Sławno, Tomaszów Mazowiecki, Wielgomłyny oraz obszaru miast i gmin: Drzewica, Inowódz, Przedbórz, Sulejów, Wolbórz, Opoczno.

W procesie ewaluacji w zakresie wdrażania i zarządzania LSR badaniu przede wszystkim poddano:

- efektywność pracy biura Stowarzyszenia Dolina Pilicy i jego organów, w tym jakość doradztwa, stan realizacji Planu komunikacji / Planu szkoleń oraz działań animacyjno-integracyjnych i włączeniowych skierowanych do lokalnej społeczności, dostępność biura, sprawność podejmowania decyzji przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy oraz stosowanie obowiązujących przepisów i wytycznych – zarządzanie LSR;
- postęp rzeczowy LSR w zakresie stopnia osiągnięcia mierzalnych wskaźników wykonalności celów – wdrażanie LSR;
- postęp finansowy w zakresie stanu realizacji budżetu w poszczególnych naborach i możliwości osiągnięcia kamieni milowych, z uwzględnieniem czynników zewnętrznych wpływających na tempo kontraktacji oraz tempo realizacji projektów/grantów – wdrażanie i zarządzanie LSR;
- harmonogram ogłaszanych konkursów oraz poziom zainteresowania beneficjentów ogłaszanymi naborami – wdrażanie i zarządzanie LSR;
- efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, zainteresowanie stroną internetową Stowarzyszenia Dolina Pilicy oraz profilem w mediach społecznościowych, udziałem w ofercie informacyjno-promocyjnej, czytelność i skuteczność przekazu, przepływ informacji – zarządzanie LSR;
- jakość procedur oceny i wyboru projektów oraz efektywności lokalnych kryteriów wyboru – wdrażanie LSR;
- postrzeganie Stowarzyszenia Dolina Pilicy w otoczeniu, ocena jakości partnerstwa – zarządzanie LSR;
- identyfikację zmian w otoczeniu LSR i czynników zakłócających, celem podjęcia działań zaradczych – wdrażanie LSR.

3.2 Kryteria ewaluacji

Kryteria ewaluacji to zestaw standardów wykorzystywanych do oceny i wartościowania. Stanowią pryzmat, przez który ewaluator patrzy na ewaluowane przedsięwzięcie, oceniając strategię pod kątem stopnia spełniania określonego kryterium.

Kryteria wykorzystywane przez LGD w procesie badania ewaluacyjnego to:

- trafność – określa, w jakim stopniu cele LSR odpowiadają na zidentyfikowane problemy i potrzeby lokalnej społeczności;
- efektywność – ocena stopnia „opłacalności” projektu, czyli relacji między poniesionymi nakładami a uzyskanymi rezultatami;
- skuteczność – w jakim stopniu cele projektu, ustalone na etapie planowania, zostały osiągnięte;
- użyteczność – ocena stopnia, w jakim rezultaty projektu zaspokajają potrzeby beneficjentów;
- trwałość – czy pozytywne efekty projektu będą utrzymywać się po zakończeniu finansowania zewnętrznego oraz czy projekt ma potencjał do długoterminowego wpływu na rozwój obszaru LGD.

3.3 Metody i techniki badawcze

W ramach badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analiza danych zastanych: treść Lokalnej Strategii Rozwoju, dokumenty LGD dotyczące oceny projektów, w tym listy z wyboru operacji, sprawozdania z działalności LGD, protokoły z posiedzeń Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, Rady, Zarządu,

Komisji Rewizyjnej, wyniki z przeprowadzonych kontroli, dane z monitoringu wdrażania LSR, rejestry danych prowadzone przez LGD, dane pozyskane z Zarządu Województwa Łódzkiego/CSOB, GUS, statystyki odwiedzin na profilu społecznościowym LGD.

2. Badania ankietowe: badania bezpośrednie wśród potencjalnych beneficjentów dotyczące jakości świadczonych usług doradczych, badania on-line, dotyczące efektywności działań Stowarzyszenia oraz opinii mieszkańców na temat warunków życia w ich gminie.

3.4 Odbiorcy ewaluacji

Odbiorcy badań ewaluacyjnych LGD Stowarzyszenia Dolina Pilicy to przede wszystkim różne grupy interesariuszy, którzy mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie i rozwój lokalnej społeczności. Odbiorcami niniejszego raportu będą:

1. Członkowie Stowarzyszenia – w tym przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, rolników, którzy są bezpośrednio zaangażowani w realizację projektów i działań w ramach LGD. Ewaluacja dostarcza im cennych informacji o efektywności realizowanych inicjatyw i może wskazać obszary do poprawy.
2. Beneficjenci projektów LGD – zarówno osoby indywidualne, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, które skorzystały z funduszy lub usług oferowanych przez Stowarzyszenie. Badania ewaluacyjne pozwalają określić, w jakim stopniu zrealizowane projekty spełniły oczekiwania beneficjentów oraz jakie miały rzeczywiste efekty w ich życiu.
3. Lokalna społeczność – mieszkańcy gmin, którzy niekoniecznie są bezpośrednimi uczestnikami projektów, ale mogą odczuwać ich skutki w postaci poprawy infrastruktury, wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu czy zwiększenia liczby miejsc pracy. Badania ewaluacyjne pomagają zrozumieć wpływ działań LGD na codzienne życie społeczności.
4. Instytucje finansujące – zarówno krajowe, jak i unijne instytucje odpowiedzialne za wspieranie działań LGD, w tym Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, jako Instytucja nadzorująca wdrażanie PS WPR na lata 2023-2027, w ramach interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Raporty z badań ewaluacyjnych dostarczają im informacji o prawidłowości wykorzystania funduszy, a także o efektywności działań finansowanych z tych środków.

Badania ewaluacyjne przeprowadzane przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy mają na celu nie tylko ocenę skuteczności zrealizowanych działań, ale także identyfikację mocnych stron oraz obszarów do poprawy w przyszłych inicjatywach, co pozwala na lepsze dostosowanie działań LGD do potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności.

IV. Efektywność pracy biura Stowarzyszenia Dolina Pilicy i jego organów, w tym jakość doradztwa.

4.1 Efektywność pracy pracowników biura Stowarzyszenia

W 2025 roku funkcjonowanie Biura Stowarzyszenia Dolina Pilicy odbywało się w oparciu o dwa regulaminy pracy. Do dnia 08.07.2025 r. obowiązywał Regulamin Pracy Biura zatwierdzony uchwałą nr XIX/3/2022 z dnia 07.12.2022 r., natomiast od dnia 09.07.2025 r. – Regulamin zatwierdzony Uchwałą nr VII/3/2025 Zarządu Stowarzyszenia Dolina Pilicy z dnia 09.07.2025 r. Wprowadzone zmiany miały charakter doprecyzowujący i porządkujący, w szczególności w zakresie zadań związanych z wdrażaniem LSR, jej monitoringiem oraz działaniami animacyjnymi w ramach RLKS, bez zmiany podstawowej struktury organizacyjnej Biura.

Na dzień 31.12.2025 r. w Biurze Stowarzyszenia Dolina Pilicy zatrudnionych było 6 osób na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach: kierownik biura, trzech koordynatorów projektów, specjalista ds. księgowości i kadr oraz

specjalista ds. informatyczno-administracyjno-promocyjnych. Pracownicy Biura LGD wykonują pracę zgodnie z indywidualnie określonymi zakresami obowiązków i uprawnień.

Do obowiązków wszystkich pracowników biura należy świadczenie bezpłatnego doradztwa w zakresie możliwości pozyskania wsparcia na realizację przedsięwzięć ze środków unijnych.

W 2025 roku realizowano działania związane z bieżącym wdrażaniem oraz aktualizacją dokumentów strategicznych i wewnętrznych LGD, w tym:

- przygotowanie Raportu ewaluacyjnego za 2025 r. Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy w ramach PS WPR 2023–2027,
- przygotowywanie sprawozdania z monitoringu realizacji LSR na lata 2023–2027,
- ustalenie zasad przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji LSR,
- zmianę Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023–2027,
- zmianę w Planie Komunikacji,
- przygotowywanie zmian do Regulaminu Pracy Biura,
- zmianę Regulaminu przyznawania, używania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Dolina Pilicy,
- zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2024 rok.

W roku 2025 Biuro LGD prowadziło intensywne działania związane z przygotowaniem i realizacją naborów wniosków w ramach PS WPR 2023–2027, w szczególności:

- opracowanie kryteriów wyboru operacji dla przedsięwzięcia 1.1 „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności”
- opracowanie kryteriów wyboru operacji dla przedsięwzięcia 2.1 „Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze usług komercyjnych”
- przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących kryteriów wyboru operacji
- aktualizacja „Procedury oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW”
- przygotowanie regulaminu naboru wniosków w zakresie „Rozwój przedsiębiorczości – START DG”
- przygotowanie regulaminu naboru wniosków w zakresie „Rozwój przedsiębiorczości poprzez ROZWÓJ DG”
- ogłoszenie naboru nr 1/2025 „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej”
- ogłoszenie naboru nr 2/2025 „Rozwój przedsiębiorczości poprzez: start DG”
- przygotowanie i publikacja ogłoszeń, regulaminów, kryteriów oraz załączników na stronie internetowej LGD
- przygotowanie materiałów pomocniczych do oceny wniosków z naborów 1/2025 i 2/2025
- publikacja wyników naborów wraz z listami operacji wybranych i protokołami z posiedzeń Rady
- przygotowanie materiałów do procedury odwoławczej w związku ze złożonym protestem
- uwzględnienie danych z naborów w dokumentach monitoringowych LSR.

W ramach realizacji LSR prowadzono działania informacyjne i doradcze, obejmujące:

- przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie spotkania informacyjno-szkoleniowego dla potencjalnych beneficjentów w zakresie „Rozwój przedsiębiorczości – start DG”
- doradztwo dla potencjalnych beneficjentów w zakresie zasad przyznawania pomocy oraz przygotowywania wniosków wraz z prowadzeniem ewidencji doradztwa
- aktualizacja harmonogramu naborów, szkoleń oraz realizacji Planu Komunikacji
- realizacja celów Planu Komunikacji

- bieżąca aktualizacja strony internetowej LGD oraz zakładek informacyjnych dla wnioskodawców.

W 2025 roku realizowano również działania promujące Markę Lokalną, w tym:

- przeprowadzenie naboru na przyznanie prawa do używania Znak Promocyjnego oraz przedłużanie umów licencyjnych
- organizacja i przeprowadzenie wydarzenia „Święto Marki Dolina Pilicy – zwolnij bieg...” (nadanie Certyfikatów 2025)
- udział w Spalskim Jarmarku Antyków i Rękodzieła Ludowego poprzez wystawiennictwo Markowiczów
- udział Marki Dolina Pilicy w Dożynkach Województwa Łódzkiego
- udział Marki Dolina Pilicy w Międzynarodowych Targach Turystycznych ITTF Warsaw.

W roku 2025 zrealizowano również działania o charakterze organizacyjnym, w tym:

- organizacja i przeprowadzenie spotkania z włodarzami gmin członkowskich LGD
- organizacja i przeprowadzenie Walnego Zebrania Członków
- udział pracowników w konferencjach związanych z działalnością LGD
- realizacja zadań wynikających z bieżącej działalności Stowarzyszenia

Zarząd Stowarzyszenia wysoko ocenia pracę pracowników Biura LGD w okresie sprawozdawczym 2025 roku. Zakres i jakość realizowanych zadań, w szczególności w obszarze przygotowania i wdrażania procedur naborów, opracowywania dokumentów programowych, monitoringu i ewaluacji LSR oraz obsługi wniosków o przyznanie pomocy, potwierdzają wysoki poziom kompetencji zespołu.

Pracownicy skutecznie stosowali wytyczne Planu Strategicznego dla WPR 2023–2027 oraz zasady wdrażania interwencji I.13.1 LEADER / RLKS, co przełożyło się na prawidłowe przygotowanie regulaminów naborów, kryteriów wyboru operacji oraz sprawne przeprowadzenie procesów oceny i procedur odwoławczych.

Biuro wykazało się również dużym zaangażowaniem w realizację Planu Komunikacji, prowadzenie doradztwa, organizację spotkań informacyjno-szkoleniowych oraz działania promocyjne związane z Marką Lokalną Dolina Pilicy. Rzetelność, zaangażowanie oraz sprawna współpraca z beneficjentami i partnerami LGD miały istotny wpływ na efektywną realizację zadań Stowarzyszenia.

4.1.1 Ocena jakości doradztwa udzielanego przez pracowników biura LGD

Z porad doradczych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) w przedziale czasowym 01.01.2025 r. – 31.12.2025 r. skorzystało 44 potencjalnych beneficjentów (przy jednokrotnym uwzględnieniu wnioskodawcy w całym okresie programowania), w tym 44 osób/podmiotów w zakresie przygotowania wniosku o przyznanie pomocy.

W ramach prowadzonych badań dotyczących jakości świadczonych usług doradczych Stowarzyszenie zebrało 44 ankiety. Analiza zgromadzonych danych wskazuje, że:

- 72,73% respondentów korzystało z usług doradczych udzielanych przez pracowników LGD po raz pierwszy,
- 9,09% skorzystało z doradztwa dwukrotnie,
- 18,18% kontaktowało się z pracownikami LGD trzykrotnie lub częściej, w celu uzyskania wsparcia merytorycznego.

Warto podkreślić, iż pomimo początkowego etapu wdrażania PS WPR na lata 2023–2027, część respondentów korzystała z usług doradczych oferowanych przez LGD w poprzednich okresach programowania – w ramach PROW 2007–2013 oraz PROW 2014–2020, co wpływa na wynik uzyskanych odpowiedzi.

Tematyka doradztwa obejmowała zagadnienia związane z zakresem: poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej, rozwój przedsiębiorczości, poprzez start DG (podejmowanie

działalności gospodarczej) w ramach PS WPR dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

Odpowiedzi zostały ocenione w oparciu o pięciostopniową skalę. Uzyskane wyniki prezentują się następująco:

- 100% badanych zadeklarowało, iż udzielone doradztwo zdecydowanie spełniło ich oczekiwania, co świadczy o pełnym zadowoleniu uczestników z uzyskanej pomocy;
- 100% respondentów oceniło przekazane informacje jako zdecydowanie przydatne, co potwierdza ich wysoką wartość merytoryczną oraz praktyczne zastosowanie w kontekście potrzeb uczestników badania;
- 95,45% ankietowanych wskazało, iż uzyskane informacje zdecydowanie pogłębiły ich wiedzę na temat możliwości uzyskania wsparcia w ramach PS WPR, natomiast 4,55% oceniło je jako raczej przydatne, co świadczy o bardzo wysokiej skuteczności przekazu informacyjnego oraz jego dopasowaniu do zróżnicowanego poziomu wiedzy odbiorców;
- 100% badanych zdecydowanie dobrze oceniło poziom wiedzy i przygotowanie merytoryczne doradcy, co również wskazuje na wysoki poziom profesjonalizmu;
- 97,73% uczestników badania uznało sposób przekazywania informacji za zdecydowanie przystępny, 2,27% za raczej przystępny, co potwierdza, że komunikacja była zrozumiała, klarowna i adekwatna do potrzeb odbiorców.

Doradztwo dotyczyło głównie wypełniania wniosku o przyznanie pomocy, przy czym w 2,27% przypadków obejmowało również udzielenie podstawowych informacji o możliwości uzyskania wsparcia w ramach PS WPR.

Całość doradztwa została zrealizowana w formie kontaktu bezpośredniego z pracownikami biura LGD, 2,27% respondentów wskazało dodatkowo na uzyskanie wsparcia również telefonicznie.

Spośród 44 udzielonych porad doradczych, 42 osoby/podmioty złożyły wnioski o przyznanie pomocy, co potwierdza wysoką skuteczność realizowanego doradztwa. Efektywność wsparcia doradczego należy ocenić jako bardzo wysoką. W ramach naboru nr 1/2025, dotyczącego poprawy dostępu do małej infrastruktury społecznej, wszystkie podmioty korzystające z usług doradczych zawarły umowy o przyznanie pomocy, co wskazuje na istotny wpływ doradztwa na prawidłowe przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej. Natomiast w przypadku naboru nr 2/2025, obejmującego podejmowanie działalności gospodarczej, złożone wnioski znajdują się obecnie na etapie rozpatrywania w Urzędzie Marszałkowskim.

4.1.2 Dostępność biura

Siedziba biura Stowarzyszenie Dolina Pilicy znajduje się w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. św. Antoniego 55. Biuro LGD otwarte jest w godzinach 8⁰⁰-16⁰⁰ od poniedziałku do piątku. Stowarzyszenie posiada maila: dolinapilicy@onet.eu, biuro@dolinapilicy.pl oraz stronę internetową: dolinapilicy.pl.

4.1.3 Stan realizacji Planu Komunikacji/Planu szkoleń oraz działań animacyjno-integracyjnych i włączeniowych skierowanych do lokalnej społeczności

Plan Komunikacji na 2025 rok został zrealizowany w 100% następująco:

1. Kampania informacyjno-promocyjna

- Opublikowano **15 Artykułów na stronach internetowych UG i/lub jednostkach im podległych** – zamieszczone artykuły dotyczą ogłoszenia o naborze 1/2025 „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej.

- Opublikowano **14 Artykułów na stronie internetowej LGD**
 - Baza pytań i odpowiedzi
 - Konsultacje Kryteriów wyboru - Infrastruktura
 - Spotkanie informacyjne - Infrastruktura
 - Poradnik dla Wnioskodawców EP i PUE
 - Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej
 - Nabór wniosków Marki Dolina Pilicy 2025/MDP
 - Ogłoszenie o naborze 1/2025 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej
 - Jak złożyć wniosek w systemie ARiMR
 - Konsultacje Lokalnej Strategii Rozwoju i Planu komunikacji
 - Infrastruktura – wyniki naboru
 - START DG – Spotkanie informacyjno-szkoleniowe
 - Szkolenie Start DG-relacja
 - Ogłoszenie o naborze nr 2/2025 Podejmowanie działalności gospodarczej
 - Pomysł na Smart Wieś-publickacja

oraz **8 artykułów na portalu społecznościowym**

- Relacja ze spotkania otwartego "Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej" – **5 638** wyświetleń
- Ogłoszenie o naborze 1/2025 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej – **4 179** wyświetleń
- Nabór wniosków Marki Dolina Pilicy 2025/MDP – **4 065** wyświetleń
- Poradnik dla Wnioskodawców EP i PUE – 105 wyświetleń
- Promocja Święta Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg – wręczenie certyfikatów – **7 519** wyświetleń
- Zaproszenie na spotkanie informacyjno-szkoleniowe Start DG – podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej – **1 179** wyświetleń
- Ogłoszenie o naborze nr 2/2025 Podejmowanie działalności gospodarczej – **3 070** wyświetleń
- Promocja produktu Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg – **2 637** wyświetleń
- Zrealizowano **2 Spotkania otwarte**
 - 13.02.2025 r. w Gminie Tomaszów Mazowiecki pt. „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej”
 - 02.09.2025 r. w Gminie Tomaszów Mazowiecki pt. „Start DG podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej”

Celem spotkań było zapoznanie uczestników ze szczegółami dotyczącymi przygotowania wniosków o dofinansowanie, kryteriami jakie należy spełnić, aby skutecznie ubiegać się o wsparcie, a także zadać pytania ekspertom.
- Wydano i zrealizowano **1 nakład publikacji** w ilości 1 tys. sztuk pt. **Możliwości uzyskania wsparcia w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy na lata 2023-2027** - broszura

2. Kampania informacyjno-promocyjna dotycząca naborów

Ogłoszono 2 Nabory wniosków:

- Ogłoszenie o naborze 1/2025 Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej
- Ogłoszenie o naborze nr 2/2025 Podejmowanie działalności gospodarczej

3. Udział w targach wystawach, imprezach, wydarzeniach i spotkaniach o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym itp., kampania informacyjno-promocyjna

- **15.06.2025 VI Krajowe Dni Pola w Bratoszewicach** (woj. łódzkie)
- stoisko promocyjne Stowarzyszenia Dolina Pilicy oraz promocja produktów, usług i inicjatyw Użytkowników Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg...
 - **17.08.2025 Dożynki Województwa Łódzkiego w Buczku** (woj. łódzkie)
- stoisko promocyjne Stowarzyszenia Dolina Pilicy wraz z promocją produktów, usług i inicjatyw Użytkowników Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg...
4. Organizacja wydarzeń, imprez, warsztatów, szkoleń, konkursów, wyjazdów studyjno-szkoleniowych, poznanie dobrych praktyk, kampania informacyjno-promocyjna
- **Rozwój Marki lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg... - nadanie certyfikatów jakości LGD**
- w ramach działania zorganizowano wydarzenie: **Święto Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg - Nadanie Certyfikatów** poprzedzone Ogłoszeniem Naboru wniosków Marki Dolina Pilicy 2025/MDP i posiedzeniem Kapituły ds. przyznawania Znak promocyjnego marki Dolina Pilicy. Święto Marki Dolina Pilicy to coroczne, wyjątkowe spotkanie mieszkańców regionu i gości z całego województwa łódzkiego, lokalnych twórców, producentów i miłośników autentyczności. Tegoroczna edycja to święto **lokalności, jakości, tradycji i wspólnoty**, a także okazja do uhonorowania tych, którzy aktywnie rozwijają i promują ideę marki regionalnej. Podczas uroczystej Gali wręczone zostały **Certyfikaty marki Dolina Pilicy zwolnij bieg...** – zarówno dla nowych użytkowników, jak i w ramach przedłużenia dla dotychczasowych, którym kończy się ważność certyfikatu w 2025 r. To wyraz uznania za ich wkład w promocję dziedzictwa, jakości i zrównoważonego rozwoju regionu Doliny Pilicy.
 - **Nośniki/Materiały/Gadżety promujące produkty marki lokalnej Dolina Pilicy**
- opracowano i wydano w ilości 15 000 sztuk Hologram promujący produkty marki lokalna Dolina Pilicy zwolnij bieg

W 2025 roku realizacja Planu Szkoleń dla członków organu decyzyjnego oraz pracowników Biura LGD przebiegała zgodnie z przyjętymi założeniami oraz wprowadzonymi aktualizacjami. Plan, zatwierdzony pierwotnie w dniu 27.06.2024 r. oraz zaktualizowany w dniu 12.12.2024 r., w roku sprawozdawczym został ponownie zmodyfikowany – aktualizacja została zatwierdzona w dniu 24.07.2025 r. Zmiany dotyczyły korekty liczby godzin poszczególnych szkoleń oraz doprecyzowania zakresów tematycznych. Pierwotny dokument miał charakter ramowy, natomiast w toku wdrażania LSR w perspektywie finansowej 2023–2027 konieczne było jego uszczegółowienie, tak aby w pełni odpowiadał rzeczywistym potrzebom szkoleniowym Biura i Rady LGD.

W I półroczu 2025 r. zrealizowano szkolenia pierwotnie planowane na rok 2024, których przeprowadzenie zostało przesunięte z uwagi na opóźnienia w zatwierdzeniu i wdrażaniu rozwiązań systemowych dotyczących realizacji LSR w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. W dniu 26.05.2025 r. przeprowadzono cykl szkoleń warsztatowych obejmujących zarówno pracowników Biura LGD, jak i członków Rady LGD. W szkoleniu z zakresu obsługi generatora on-line uczestniczyło 6 pracowników Biura oraz 15 członków Rady, co miało na celu zapewnienie jednolitego i prawidłowego stosowania narzędzi informatycznych w procesie oceny wniosków. Pracownicy Biura uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym zapobiegania konfliktom interesów, w tym ich identyfikacji i zarządzania, natomiast członkowie Rady w szkoleniu dotyczącym zasad oceny i wyboru operacji/grantobiorców w ramach PS WPR 2023–2027. Szkolenia te miały charakter praktyczny i były bezpośrednio powiązane z realizowanymi naborami wniosków. Działania szkoleniowe przyczyniły się do podniesienia poziomu przygotowania merytorycznego zarówno pracowników Biura, jak i członków organu decyzyjnego, co znalazło odzwierciedlenie w sprawnym przeprowadzeniu procesów oceny, zachowaniu zasad bezstronności oraz prawidłowym stosowaniu procedur wyboru operacji.

W okresie od 01.07.2025 r. do 31.12.2025 r. nie realizowano dodatkowych szkoleń przewidzianych w Planie Szkoleń, co było zgodne z przyjętym harmonogramem oraz bieżącymi potrzebami organizacyjnymi LGD.

4.2 Efektywność pracy organów decyzyjnych Stowarzyszenia

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia Dolina Pilicy z dn. 7.12.2022 r. władzami (organami) Stowarzyszenia są Walne Zebranie Członków, Zarząd, Komisja Rewizyjna, Rada.

Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia i podejmuje najważniejsze dla funkcjonowania LGD decyzje. Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba członków Stowarzyszenia wynosiła 152 członków zwyczajnych. W dniu 25.02.2025 odbyło się Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Dolina Pilicy.

Zarząd Stowarzyszenia w 2025 roku odbył 5 posiedzeń, podczas których Członkowie Zarządu zatwierdzili statutowo powierzone jego wyłącznej kompetencji procedury, uzgadniali, konsultowali, opiniowali sprawy bieżące, w tym sprawy dotyczące przygotowywania dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2025 roku podjęto uchwały zgodnie z poniższym rejestrem:

Lp.	Numer Posiedzenia Data podjęcia	Numer uchwały	Dotyczy
1.	IV z dnia 24.02.2025 Skład Zarządu na posiedzeniu Lista obecności 9/15	IV/1/2025	Wygaśnięcie członkostwa w Stowarzyszeniu Dolina Pilicy
		IV/2/2025	Skreślenie z listy członków Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/3/2025	Przyjęcie nowych członków Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/4/2025	Uzupełnienie składu Rady Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/5/2025	Uzupełnienie składu Zarządu Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/6/2025	Zatwierdzenie procedur oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW
		IV/7/2025	Zatwierdzenie sprawozdania z Monitoringu realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/8/2025	Zatwierdzenie kryteriów wyboru operacji dla przedsięwzięcia 1.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności
		IV/9/2025	Zatwierdzenie zmian w Regulaminie doradztwa świadczonego przez pracowników biura Stowarzyszenia Dolina Pilicy
		IV/10/2025	Zatwierdzenie Regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie: „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej” dla przedsięwzięcia 1.1. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności.
		IV/11/2025	Zatwierdzenie ankiety monitorującej z realizacji operacji w ramach interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność - komponent Wdrażanie LSR objętej Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
IV/12/2025	Aktualizacji danych do reprezentowania Gminy Sulejów w Stowarzyszeniu Dolina Pilicy		
2.	V z dnia 31.03.2025 Skład Zarządu na posiedzeniu Lista obecności 11/15	V/1/2025	Zatwierdzenie procedur oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW
		V/2/2025	Zatwierdzenie procedury oceny wniosków o powierzenie grantów oraz wyboru Grantobiorców w ramach EFRROW
		V/3/2025	Zatwierdzenie Raportu ewaluacyjnego za 2024 r. Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy w ramach PS WPR na lata 2023-2027.
		V/4/2025	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.
		V/5/2025	Zatwierdzenie kryteriów wyboru Grantobiorców

3.	VI z dnia 26.05.2025 Skład Zarządu na posiedzeniu <i>Lista obecności</i> 10/15	VI/1/2025	Nieodpłatne przekazanie składników rzeczowego majątku trwałego nabytego w ramach operacji „Kreowanie Aktywności Jednoczących Amatorów Kajakarstwa”
		VI/2/2025	Udzielenie upoważnienia do ustalania treści i zatwierdzania zmian harmonogramu naborów
		VI/3/2025	Udzielenie upoważnienia do podpisywania korespondencji w imieniu Stowarzyszenia
		VI/4/2025	Zatwierdzenie zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 wraz z załącznikami
		VI/5/2025	Zatwierdzenie zmian w Planie Komunikacji
		VI/1/2025	Zatwierdzenie zmian Regulaminu przyznawania, używania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Dolina Pilicy wraz z załącznikami
4.	VII z dnia 09.07.2025 Skład Zarządu na posiedzeniu <i>Lista obecności</i> 10/15	VII/1/2025	Zatwierdzenie sprawozdania z Monitoringu realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy na lata 2023-2027.
		VII/2/2025	Zatwierdzenie sprawozdania z Monitoringu realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy na lata 2014-2020.
		VII/3/2025	Zatwierdzenie Regulaminu Pracy Biura
		VII/4/2025	Zatwierdzenie kryteriów wyboru operacji dla przedsięwzięcia 2.1 Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze usług komercyjnych.
		VII/5/2025	Zatwierdzenie Regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie: „Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne (START DG)”, dla przedsięwzięcia 2.1. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze komercyjnych usług.
		VII/6/2025	Skreślenie z listy członków Stowarzyszenia Dolina Pilicy.
5.	VIII z dnia 10.12.2025 Skład Zarządu na posiedzeniu <i>Lista obecności</i> 12/15	VIII/1/2025	Wprowadzenie zasad (polityki) rachunkowości.
		VIII/2/2025	Zatwierdzenie zaktualizowanej „Procedury oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW”.
		VIII/3/2025	Zatwierdzenie sprawozdania z Monitoringu realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy na lata 2014-2020.
		VIII/4/2025	Zatwierdzenie kryteriów wyboru operacji dla przedsięwzięcia 2.1 Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze usług komercyjnych.
		VIII/5/2025	Zatwierdzenie Regulaminu naboru wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie: „Rozwój przedsiębiorczości poprzez ROZWÓJ DG”, dla przedsięwzięcia 2.1. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze komercyjnych usług.
		VIII/6/2025	Wygaśnięcie członkostwa w Stowarzyszeniu Dolina Pilicy.

Ponadto członkowie Zarządu uzgadniali, konsultowali i opiniowali wiele spraw bieżących, będąc z pracownikami biura w kontakcie telefonicznym, mailowym i osobistym. Na dzień 31.12.2025 r. Zarząd LGD liczył 15 osób.

Organem kontroli i nadzoru wewnętrznego jest Komisja Rewizyjna. W 2025 roku Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia Dolina Pilicy odbyła jedno posiedzenie, które miało miejsce w dniu 20.02.2025 r., przy udziale 3 członków Komisji. Na dzień 31.12.2025 r. skład Komisji Rewizyjnej pozostawał niezmienny i liczył 5 osób.

Zgodnie z prowadzonym Rejestrem Uchwał, w okresie sprawozdawczym odbyły się 3 posiedzenia Rady Stowarzyszenia Dolina Pilicy, podczas których podejmowano decyzje związane z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju oraz oceną i wyborem operacji.

Lp.	Data posiedzenia	Numer posiedzenia	Liczba podjętych uchwał	Frekwencja na posiedzeniach (15-osobowy skład Rady)
1.	22.07.2025	II	17	9
2.	22.10.2025	III	33	9
	25.11.2025			9
3.	15.12.2025	IV	1	8

Analiza działalności organów Stowarzyszenia wskazuje, że proces podejmowania decyzji przebiegał sprawnie i zgodnie z obowiązującymi procedurami. Posiedzenia organów były organizowane w terminach wynikających z harmonogramu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz potrzeb związanych z przygotowaniem i realizacją naborów wniosków. Podejmowane uchwały dotyczyły kluczowych obszarów funkcjonowania LGD, w szczególności zatwierdzania procedur, kryteriów wyboru operacji, regulaminów naborów oraz zmian w dokumentach strategicznych.

W odniesieniu do kryterium efektywności należy wskazać, iż działalność organów Stowarzyszenia przyczyniła się do zapewnienia ciągłości procesu wdrażania LSR. Podejmowane decyzje umożliwiły terminowe przygotowanie dokumentacji konkursowej, sprawne przeprowadzenie naborów oraz prawidłową ocenę i wybór operacji.

Efektywność pracy organów przejawiała się również w bieżącym dostosowywaniu dokumentów programowych do wymogów systemu wdrażania PS WPR 2023–2027 oraz w zapewnieniu właściwej współpracy pomiędzy organami Stowarzyszenia a Biurem LGD. Dzięki temu możliwe było zachowanie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi przepisami, wytycznymi oraz harmonogramem realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

4.3 Sprawność podejmowanych decyzji przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy oraz stosowanie obowiązujących przepisów i wytycznych

W okresie objętym badaniem, tj. od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r., Stowarzyszenie Dolina Pilicy realizowało zadania w zakresie zarządzania Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2023–2027 zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi Planu Strategicznego dla WPR 2023–2027 oraz zapisami umowy nr 00013.UM05.6572.10020.2023 o warunkach i sposobie realizacji LSR.

Analiza dokumentacji wewnętrznej LGD, w tym protokołów z posiedzeń organów Stowarzyszenia, regulaminów, procedur wyboru operacji, dokumentacji naborów oraz dokumentów monitoringowych i sprawozdawczych, potwierdza, iż decyzje podejmowane były w sposób terminowy, zgodny z kompetencjami organów oraz przy zachowaniu zasad bezstronności, przejrzystości i równego traktowania wnioskodawców.

Istotnym potwierdzeniem prawidłowości działań LGD była kontrola przeprowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Kontrola na miejscu w siedzibie LGD w dniu 03.10.2025 r. obejmowała m.in. weryfikację realizacji zobowiązań wynikających z umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR oraz zgodności działań LGD z przepisami prawa. Wyniki czynności kontrolnych potwierdziły prawidłowość funkcjonowania LGD w zakresie zarządzania i wdrażania LSR.

W 2025 roku wszelkie procedury i dokumenty wewnętrzne były na bieżąco dostosowywane do zmieniających się uwarunkowań prawnych i wytycznych instytucji nadzorujących. Wprowadzane zmiany miały charakter porządkujący i doprecyzowujący, co przyczyniło się do zwiększenia przejrzystości procesów decyzyjnych oraz usprawnienia pracy Biura i organów decyzyjnych.

Stowarzyszenie sprawnie realizowało zadania związane z planowaniem i ogłaszaniem naborów, wdrażaniem Planu Komunikacji oraz Planu Szkoleń, a także z monitoringiem

postępu rzeczowego i finansowego LSR. Działania te były prowadzone zgodnie z harmonogramem oraz z uwzględnieniem czynników zewnętrznych wpływających na tempo wdrażania interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

Aktywność LGD koncentrowała się w szczególności na działaniach informacyjno-promocyjnych, wsparciu doradczym oraz integracji lokalnej społeczności. Wysoka skuteczność doradztwa potwierdza prawidłowe funkcjonowanie systemu wsparcia oraz sprawność organizacyjną Biura.

W odniesieniu do kryterium efektywności należy stwierdzić, iż LGD osiągało zakładane rezultaty przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów organizacyjnych i finansowych, zapewniając sprawne zarządzanie LSR oraz prawidłową realizację interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

V. Postęp rzeczowy LSR w zakresie stopnia osiągnięcia mierzalnych wskaźników wykonalności celów

5.1 Stopień realizacji celów i wskaźników LSR

Rzeczowy postęp we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju został przedstawiony w załączniku do LSR na lata 2023–2027 tj. w Formularzu nr 2: „Plan działania”.

W roku 2025 Stowarzyszenie Dolina Pilicy przeprowadziło dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy przewidziane w ramach LSR:

- Nabór nr 1/2025 w zakresie: „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej”, ukierunkowany na rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej i poprawę jakości życia lokalnych społeczności;
- Nabór nr 2/2025 w zakresie: „Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG”, mający na celu aktywizację mieszkańców obszaru objętego LSR poprzez wspieranie inicjatyw przedsiębiorczych i tworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu działalności gospodarczej.

Z uwagi na opóźnienia w publikacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w systemie CSOB wniosku o przyznanie pomocy dla projektów grantowych, a w konsekwencji braku ogłoszonych naborów wniosków na projekty grantowe przez Urząd Marszałkowski, LGD nie miała możliwości przeprowadzać konkursów na wybór grantobiorców, co bezpośrednio wpłynęło na brak możliwości osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu zaplanowanych na rok sprawozdawczy w ramach przedsięwzięć:

- 1.1. „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności”,
- 1.2. „Aktywizowanie mieszkańców poprzez organizacje i wspieranie inicjatyw”,
- 1.3. „Inicjatywy integrujące i animujące ludzi młodych, seniorów oraz osoby w niekorzystnej sytuacji”,
- 1.4. „Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village)”.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu czynników zewnętrznych na proces wdrażania LSR, LGD podjęła działania korygujące polegające na połączeniu dwóch naborów wniosków, pierwotnie planowanych na kolejne lata, w jeden nabór w zakresie „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej”. Działanie to miało na celu osiągnięcie planowanej wysokości zakontraktowanych na rok 2025 środków oraz postęp w realizacji celów LSR poprzez zapewnienie wyższego poziomu osiągnięcia wskaźników w ramach przedsięwzięcia 1.1. „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności”, którego dotyczył przedmiotowy nabór. Dzięki przesunięciu środków w ramach połączonego naboru 1/2025 zostało zawartych 17 umów o przyznanie pomocy. Realizacja przedmiotowych operacji umożliwi osiągnięcie wskaźników:

- produktu – „Liczba utworzonych/dostosowanych/doposażonych obiektów ogólnodostępnej infrastruktury publicznej” – prognozowana wartość 20 szt.,
- rezultatu – „Odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR” – szacowany poziom 15 652 osób.

Powyższe operacje, na dzień sporządzenia raportu, znajdują się na etapie realizacji przez beneficjentów. W związku z brakiem zakończenia realizacji operacji oraz brakiem rozliczenia wniosków o płatność, wartości wskaźników osiągniętych w 2025 r. pozostają formalnie na poziomie zerowym. Uwzględnienie faktycznego poziomu realizacji wskaźników będzie możliwe po zakończeniu operacji oraz ich rozliczeniu.

Realizacja operacji w ramach naboru nr 1/2025 potwierdza zasadność przyjętych w LSR kierunków interwencji. Z perspektywy skuteczności należy wskazać, iż LGD podjęła działania umożliwiające kontynuację procesu wdrażania strategii pomimo występujących ograniczeń systemowych. W odniesieniu do użyteczności, realizowane operacje odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby lokalnych społeczności i wpływają na postęp rzeczowy w zakresie rozwoju infrastruktury publicznej oraz dostępności usług. Prognozowana trwałość efektów wsparcia jest wysoka, gdyż rezultaty operacji będą miały charakter długofalowy i ogólnodostępny.

W ramach naboru nr 2/2025 w zakresie „Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG”, LGD pozytywnie oceniła 31 spośród 33 złożonych wniosków, przy czym w puli dostępnych środków zmieściły się 22 wnioski. Nabór cieszył się dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności, co potwierdza zasadność jego przeprowadzenia. Na dzień sporządzenia niniejszej informacji wnioski te podlegają weryfikacji w Urzędzie Marszałkowskim. Realizacja naboru w obszarze przedsiębiorczości wykazuje wysoką celowość i użyteczność, odpowiadając na lokalne potrzeby gospodarcze oraz sprzyjając trwałości efektów wsparcia poprzez aktywizację mieszkańców i tworzenie warunków do powstania nowych podmiotów gospodarczych.

Bieżący stopień realizacji celów, przedsięwzięć oraz wskaźników LSR, przedstawia poniższa tabela. Z uwagi na brak rozliczenia wniosków w ramach przeprowadzonych naborów, wartości wskaźników osiągniętych w 2025 roku, przedstawione w poniżej tabeli, pozostają na poziomie zerowym, jednakże zakontraktowane i realizowane operacje stwarzają podstawy do osiągnięcia założonych wartości wskaźników w kolejnych okresach sprawozdawczych. Zaistniała sytuacja jest konsekwencją opóźnień w procesie wdrażania systemu CSOB, które uniemożliwiły LGD wcześniejsze ogłaszanie naborów, a w rezultacie wcześniejszą realizację oraz rozliczenie projektów przez beneficjentów. Szacuje się, że wskazane opóźnienia wynoszą około jednego roku.

Tab. 1 Stopień realizacji celów i wskaźników LSR

Nazwa Przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość wskaźnika planowana do osiągnięcia do 31.12.2025 r.	Wartość osiągniętych wskaźników
CEL OGÓLNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE LSR, ZWIĘKSZENIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO ORAZ AKTYWIZACJA					
<i>1.1. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności</i>	Liczba utworzonych / dostosowanych /doposażonych obiektów ogólnodostępnej infrastruktury publicznej	Produkt	15 szt.	8	0
	Liczba utworzonych / dostosowanych /doposażonych obiektów ogólnodostępnej infrastruktury publicznej służących włączeniu społecznemu seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Produkt	15 szt.	7	0
	Liczba doposażonych podmiotów w celu zwiększenia dostępu do usług dla lokalnych społeczności	Produkt	45 szt.	0	0
	Odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	Rezultat	2 850 os.	750	0
<i>1.2. Aktywizowanie mieszkańców poprzez organizacje i wspieranie inicjatyw</i>	Liczba podjętych inicjatyw	Produkt	20 szt.	6	0
	Liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	Rezultat	400 os.	120	0
<i>1.3. Inicjatywy integrujące i animujące ludzi młodych, seniorów oraz osoby w niekorzystnej sytuacji</i>	Liczba wydarzeń integrujących i animujących ludzi młodych oraz osoby w niekorzystnej sytuacji	Produkt	20 szt.	10	0
	Liczba wydarzeń w zakresie włączenia społecznego, cyfrowego seniorów oraz osób w niekorzystnej sytuacji	Produkt	20 szt.	10	0
	Liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	Rezultat	800 os.	400	0
	Liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach	Rezultat	400 os.	200	0

	operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami				
1.4. Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village)	Liczba podmiotów przygotowujących koncepcje Smart Village	Produkt	20 szt.	10	0
	Liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi	Rezultat	10 szt.	5	0
1.5. Wspieranie inicjatyw partnerskich	Liczba projektów partnerskich ukierunkowanych na aktywizację mieszkańców i poznanie dobrych praktyk	Produkt	2 szt.	0	0
	Liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	Rezultat	40 os.	0	0
	Liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	Rezultat	40 os.	0	0
CEL OGÓLNY 2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG KOMERCYJNYCH ORAZ OFERTY ZWIĄZANEJ Z GOSPODARKĄ DOŚWIADCZEŃ					
2.1. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze komercyjnych usług	Liczba operacji polegających na utworzeniu bądź rozwoju przedsiębiorstwa	Produkt	21 szt.	0	0
	Nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach WPR	Rezultat	18 szt.	0	0
2.2. Innowacyjna oferta gospodarki doświadczeń oraz oferta spędzania czasu wolnego	Liczba operacji polegających na rozwoju gospodarstw agroturystycznych z gospodarką doświadczeń	Produkt	1 szt.	0	0
	Liczba operacji polegających na utworzeniu zagród edukacyjnych z gospodarką doświadczeń	Produkt	2 szt.	0	0
	Liczba przedsiębiorstw rolnych w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	Rezultat	3 szt.	0	0

VI. Postęp finansowy w zakresie stanu realizacji budżetu w poszczególnych naborach i możliwości osiągnięcia kamieni milowych, z uwzględnieniem czynników zewnętrznych wpływających na tempo kontraktacji oraz tempo realizacji projektów/grantów – wdrażanie i zarządzanie LSR

6.1 Stopień realizacji budżetu LSR

Planowany postęp w zakresie realizacji budżetu LGD w ramach komponentu Wdrażanie LSR został przedstawiony w załączniku do Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027, tj. Formularz 4: „Plan wykorzystania budżetu LSR”.

Zgodnie z Planem wykorzystania budżetu LSR, na koniec 2025 r. wartość zakontraktowanych środków wynosi 996 894 euro, co odpowiada kwocie 4 213 173,11 zł (według kursu z przedostatniego dnia roboczego grudnia roku sprawozdawczego, publikowanego przez Europejski Bank Centralny).

Realizacja budżetu LGD w 2025 r. była determinowana uwarunkowaniami wdrożeniowymi, w szczególności brakiem możliwości uruchomienia projektów grantowych. W odpowiedzi na zaistniałą sytuację LGD podjęła działania korygujące polegające na połączeniu dwóch naborów, pierwotnie przewidzianych do realizacji w kolejnych latach, w jeden nabór w zakresie „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej”. Działania te miały na celu racjonalne wykorzystanie dostępnej alokacji, utrzymanie ciągłości wdrażania LSR oraz zapewnienie wymaganego postępu finansowego, w tym realizacji zobowiązań związanych z osiągnięciem tzw. „kamieni milowych”.

W ramach naboru nr 1/2025 w zakresie: „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej” wpłynęły wnioski na łączną kwotę wsparcia 4 666 124,93 zł. Z uwagi na udział w naborze jednostek sektora finansów publicznych, kwota obciążająca budżet LGD wyniosła 5 599 454,00 zł., przy limicie dostępnych środków w wysokości 5 848 500 zł. Wszystkie złożone wnioski zostały pozytywnie ocenione oraz wybrane do realizacji, mieszcząc się w puli dostępnych środków.

Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Marszałkowski, według stanu na dzień 31.12.2025 r., w ramach przedmiotowego naboru zawarto 17 umów na łączną kwotę 4 614 404,49 zł, przy czym kwota obciążająca budżet LGD wyniosła 5 532 967,63 zł. Wartość zakontraktowanych środków przekroczyła poziom zaplanowany w LSR na 2025 r., co stanowi bezpośredni efekt działań dostosowawczych LGD. Z perspektywy kryterium skuteczności należy wskazać, iż podjęte rozwiązania umożliwiły osiągnięcie wysokiego poziomu kontraktacji środków, minimalizując ryzyko opóźnień w realizacji budżetu LSR. Jednocześnie działania te miały istotny wpływ na postęp finansowy, wyrażony zarówno w wartości zawartych umów, jak i w poziomie faktycznie uruchomionych środków.

Zawarte umowy w ramach naboru 1/2025 znajdują się na etapie realizacji. W ramach podpisanych umów dokonano wypłat zaliczek w łącznej kwocie 2 020 409,86 zł, co przełożyło się na obciążenie budżetu LGD w wysokości 2 386 357,69 zł. Poziom uruchomionych środków potwierdza faktyczne wykorzystanie budżetu LGD oraz dynamikę postępu finansowego w realizacji LSR.

W ramach naboru nr 2/2025 w zakresie: „Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG”, wpłynęły 33 wnioski o przyznanie pomocy na łączną kwotę 3 215 527, 46 zł. W wyniku przeprowadzonej oceny przez LGD, pozytywnie oceniono 31 wniosków, zaś w puli dostępnych środków finansowych zmieściły się 22 wnioski, których łączna wnioskowana kwota wsparcia wyniosła 2 072 761,49 zł. Pozytywnie ocenione wnioski na dzień

sporządzenia niniejszej informacji podlegają weryfikacji w Urzędzie Marszałkowskim, co oznacza, iż ich wpływ na postęp finansowy będzie widoczny w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Jednocześnie, z uwagi na opóźnienia w uruchomieniu mechanizmu projektów grantowych, LGD nie miała możliwości przeprowadzenia konkursów na wybór grantobiorców. W konsekwencji nie było możliwe zawieranie umów, a tym samym wypłat środków w ramach przedsięwzięć:

- 1.1 „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności”,
- 1.2. „Aktywizowanie mieszkańców poprzez organizacje i wspieranie inicjatyw”,
- 1.3. „Inicjatywy integrujące i animujące ludzi młodych, seniorów oraz osoby w niekorzystnej sytuacji”,
- 1.4. „Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village)”.

Tym samym poziom zakontraktowanych i uruchomionych środków w tych obszarach pozostaje na poziomie zerowym.

W kontekście oceny trafności założeń finansowych należy stwierdzić, iż przyjęte w LSR prognozy wymagały dostosowania do zmieniających się warunków wdrożeniowych. Podjęte przez LGD działania korekcyjne należy uznać za adekwatne i uzasadnione z punktu widzenia efektywnego zarządzania budżetem. Z perspektywy kryterium użyteczności zastosowane rozwiązania umożliwiły utrzymanie wymaganego tempa wdrażania LSR oraz zapewniły bieżący postęp finansowy.

Stopień realizacji budżetu LSR w ramach komponent Wdrażanie LSR przedstawiono w poniższej tabeli. Odzwierciedla on wysokość zakontraktowanych oraz faktycznie uruchomionych środków, tj. wypłaconych zaliczek w ramach umów o przyznanie pomocy zawartych w ramach naboru nr 1/2025 w zakresie „Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej” w wysokości obciążającej budżet LGD, co stanowi miarodajny miernik dynamiki postępu finansowego oraz efektywności działań LGD w analizowanym okresie.

Tab. 2 Stopień realizacji budżetu LSR – komponent wdrażanie LSR

Nazwa Przedsięwzięcia	Budżet LGD /w Euro/	Budżet LGD /w zł/*	Plan wykorzystania budżetu na 31.12.2025 /w Euro/	Plan wykorzystania budżetu na 31.12.2025 /w zł/*	Numer naboru	Wysokość wykorzystania środków /w zł/	Realizacja budżetu /w %/
CEL OGÓLNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA NA OBSZARZE LSR, ZWIĘKSZENIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO ORAZ AKTYWIZACJA							
1.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności	1 799 998,00	7 607 331,55	819 259,00	3 462 434,31	1/20205	2 386 357,69	31,37
1.2 Aktywizowanie mieszkańców poprzez organizację i wspieranie inicjatyw	177 780,00	751 351,61	53 334,00	225 405,48	-	0,00	0,00
1.3 Inicjatywy integrujące i animujące ludzi młodych, seniorów oraz osoby w niekorzystnej sytuacji	240 000,00	1 014 312,00	120 000,00	507 156,00	-	0,00	0,00
1.4 Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village)	8 602,00	36 354,63	4 301,00	18 177,32	-	0,00	0,00
1.5 Wspieranie inicjatyw partnerskich	111 110,00	46 9584,19	0,00	0,00	-	0,00	0,00
RAZEM CEL OGÓLNY 1	2 337 490,00	9 878 933,98	996 894,00	4 213 173,11		2 386 357,69	24,16
CEL OGÓLNY 2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG KOMERCYJNYCH ORAZ OFERTY ZWIĄZANEJ Z GOSPODARKĄ DOŚWIADCZEŃ							
2.1 Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze komercyjnych usług	1 033 478,00	4 367 788,07	0,00	0,00	2/2025	0,00	0,00
2.2 Innowacyjna oferta gospodarki doświadczeń oraz oferta spędzania czasu wolnego	129 032,00	545 327,94	0,00	0,00	-	0,00	0,00
RAZEM CEL OGÓLNY 2	1 162 510,00	4 913 116,01	0,00	0,00	-	0,00	0,00
RAZEM BUDŻET LSR	3 500 000,00	14 792 050,00	0,00	0,00		2 386 357,69	16,13

*Przeliczenia alokacji PLN/ EUR dokonuje się stosując kurs z przedostatniego dnia roboczego grudnia roku sprawozdawczego, publikowany przez Europejski Bank Centralny

Planowany budżet LGD w zakresie interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent zarządzanie LSR został określony w załączniku do Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023–2027 (Formularz 3: Budżet LSR). Łączna kwota środków przewidzianych do wykorzystania w całym okresie programowania wynosi 662 500 euro.

Stopień realizacji budżetu LSR – komponent zarządzanie LSR w 2025 roku przedstawiono w tabeli nr 3 i obejmuje on wydatki poniesione w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.

W 2025 roku środki w ramach komponentu zarządzanie LSR przeznaczone były przede wszystkim na:

- wynagrodzenia pracowników Biura LGD oraz pochodne od wynagrodzeń (łącznie 769 876,02 zł),
- bieżące koszty funkcjonowania biura, w tym czynsz, opłaty eksploatacyjne, usługi informatyczne i księgowość, materiały biurowe, delegacje oraz utrzymanie strony internetowej,
- realizację Planu Komunikacji, w tym kampanie informacyjno-promocyjne, udział w wydarzeniach oraz organizację wydarzeń promocyjnych,
- szkolenia pracowników Biura oraz członków organu decyzyjnego.

Łączna wartość wydatków poniesionych w 2025 roku w ramach komponentu zarządzanie LSR wyniosła 829 000,60 zł.

Struktura wydatków wskazuje, iż największy udział w budżecie komponentu zarządzanie LSR stanowiły koszty osobowe. Jest to rozwiązanie w pełni uzasadnione charakterem tego komponentu, który opiera się przede wszystkim na pracy zespołu Biura LGD oraz organów decyzyjnych. Prawidłowa realizacja zadań związanych z wdrażaniem LSR, obsługą naborów, prowadzeniem doradztwa, monitoringiem, sprawozdawczością oraz realizacją Planu Komunikacji wymaga stałego i profesjonalnego zaangażowania kadry. Wysoki udział kosztów osobowych przy tej skali budżetu nie stanowi nieprawidłowości, lecz odzwierciedla rzeczywisty zakres obowiązków oraz odpowiedzialności związanych z zarządzaniem i koordynacją wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Koszty te mają charakter niezbędny i bezpośrednio przekładają się na zapewnienie ciągłości, jakości i zgodności realizowanych działań z obowiązującymi przepisami i wytycznymi.

Tab. 3 Stopień realizacji budżetu LSR – komponent zarządzenie LSR

Lp.	Zestawienie zadań	Mierniki		
		Jednostka miary	Ilość	Wartość (w PLN)
1	Realizacja Planu Komunikacji w tym:			
1.1	Kampania informacyjno-promocyjna	ogółem	1	2.396,39
1.2	Kampania informacyjno-promocyjna dotycząca naborów	ogółem	1	0,00
1.3	Udział w targach, wystawach, imprezach, wydarzeniach i spotkaniach o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym itp. Kampania informacyjno-promocyjna	ogółem	1	381,80
1.4	Organizacja wydarzeń, imprez, warsztatów, szkoleń, konkursów, wyjazdów studyjno-szkoleniowych, poznanie dobrych praktyk Kampania informacyjno-promocyjna	ogółem	1	8.049,98
1.5	Innowacyjne działania dla ludzi młodych Kampania informacyjno-promocyjna	ogółem	1	0,00
1.6	Innowacyjne działania dla seniorów Kampania informacyjno-promocyjna	ogółem	1	0,00
1.7	Stacjonarny i mobilny punkt informacyjno-doradczy	ogółem	1	0,00
2	Wynagrodzenie pracowników			
2.1	Wynagrodzenia	ogółem	1	646.388,80
2.2	Pochodne wynagrodzeń	ogółem	1	123.487,22
3	Koszty prowadzenia biura			
3.1	Czynsz	ogółem	1	21 667,32
3.2	Opłaty telefoniczne	ogółem	1	3.158,39
3.3	Sprzątanie biura	ogółem	1	4.560,00
3.4	Delegacje	ogółem	1	4.186,48
3.5	Serwer/domena strona internetowa	ogółem	1	1.966,38
3.6	Program księgowy/program OMIKRON/antywirus	ogółem	1	5.327,35
3.7	Materiały biurowe	ogółem	1	1.362,50
3.8	Naprawa sprzętu biurowego	ogółem	1	1.126,00
3.9	Sprzęt biurowy	ogółem	1	2.674,00
3.10	Opłaty pocztowe	ogółem	1	17,99
3.11	Świadczenia na rzecz pracowników	ogółem	1	250,00
4	Szkolenia dla pracowników i organu decyzyjnego			
4.1	Szkolenia dla pracowników i organu decyzyjnego	ogółem	1	2.000,00
Razem				829.000,60

6.2 Kamienie milowe

Zgodnie z zapisami § 9 ust. 1 i 2 Umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, LGD zobowiązana jest do osiągnięcia określonych kamieni milowych w zakresie wykorzystania zakontraktowanych środków w ramach PS WPR.

Kamienie milowe to mierzalne cele pośrednie, które LGD musi osiągnąć w wyznaczonym czasie, aby zapewnić skuteczność wdrażania LSR. Służą one monitorowaniu postępów i warunkują dalsze finansowanie działań.

Kamienie milowe zostały rozłożone w czasie:

- do 30 czerwca 2026 r. Stowarzyszenie zobowiązane jest do wykorzystania co najmniej 40 % środków przeznaczonych na wdrażanie LSR,
- do 31 grudnia 2027 – co najmniej 80% środków w ramach niniejszego komponentu.

Niespełnienie powyższego wymogu skutkować będzie sankcjami finansowymi w postaci zmniejszenia środków przyznanych na wdrażanie LSR.

Stopień realizacji kamieni milowych obrazuje poniższa tabela.

Tab. 4 Plan wykorzystania budżetu LSR w kontekście osiągnięcia kamieni milowych

Kamienie milowe		Wymagana wysokość wykorzystania środków /w Euro/	Zakładana wysokość wykorzystania środków /w zł /*	Wysokość wykorzystania środków /w zł/	Stopień osiągnięcia kamieni milowych /w %/
Data osiągnięcia	Wymagany procent realizacji budżetu LSR				
30.06.2026	40%	1 400 000,00	5 916 820,00	2 386 357,69	16,13%
31.12.2027	80%	2 800 000,00	11 833 640,00		

*Przeliczenia alokacji PLN/ EUR dokonuje się stosując kurs z przedostatniego dnia roboczego grudnia roku sprawozdawczego, publikowany przez Europejski Bank Centralny

Zgodnie z wcześniejszymi informacjami, z uwagi na opóźnienia we wdrażaniu nowej perspektywy finansowej Stowarzyszenie przeprowadziło dotychczas dwa nabory wniosków. Ukazany w tabeli powyżej poziom wykorzystania środków odzwierciedla wyłącznie wypłacone zaliczki w ramach naboru nr 1/2025 w zakresie: Poprawa dostępu do infrastruktury publicznej w wysokości obciążającej budżet LGD, zaś projekty objęte przedmiotowymi umowami pozostają na chwilę obecną na etapie realizacji przez beneficjentów.

6.3 Czynniki zewnętrzne wpływające na tempo kontraktacji oraz tempo realizacji projektów/grantów

W trakcie realizacji LSR zidentyfikowano szereg czynników o charakterze zewnętrznym, które mogą istotnie oddziaływać na prawidłowy przebieg procesu wdrażania strategii, w szczególności na tempo kontraktacji środków oraz tempo realizacji operacji i projektów grantowych.

Do kluczowych ryzyk i ograniczeń należą:

- Ryzyko trudności w osiągnięciu kamieni milowych, określonych w § 9 ust. 1 i 2 Umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w zakresie wykorzystania zakontraktowanych środków w ramach PS WPR, przewidzianych do osiągnięcia do dnia 30 czerwca 2026 r. Ryzyko to

wynika przede wszystkim z opóźnień we wdrażaniu systemu CSOB, który odgrywa kluczową rolę w procesie obsługi wniosków o przyznanie pomocy w ramach naborów prowadzonych przez LGD.

- Opóźnienia w udostępnianiu dokumentacji aplikacyjnej w systemie CSOB, w zakresie publikacji wniosków o przyznanie pomocy dla projektów grantowych przez ARiMR. W konsekwencji braku dostępnych formularzy Urząd Marszałkowski nie ogłaszał naborów wniosków na projekty grantowe, tym samym LGD nie miała możliwości ogłaszania konkursów na wybór grantobiorców przewidzianych do realizacji na 2025 r. Sytuacja ta bezpośrednio ograniczyła zdolność LGD do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć oraz osiągnięcia zakładanych wskaźników produktu i rezultatu przewidzianych w ramach grantów.
- Zastosowanie tzw. „odwróconej” formuły realizacji projektów grantowych, polegającej na konieczności uprzedniego składania wniosku o przyznanie pomocy dla projektu grantowego do Urzędu Marszałkowskiego, ze wskazaniem szczegółowych zadań planowanych do realizacji, a następnie ogłaszaniu przez LGD naborów na wybór grantobiorców. Mechanizm ten w praktyce może powodować dodatkowe trudności organizacyjne oraz proceduralne, wpływając na wydłużenie procesu wdrażania operacji, a także ograniczając elastyczność reagowania LGD na potrzeby lokalnych beneficjentów.

Zidentyfikowane uwarunkowania i problemy systemowe powodują istotne opóźnienia w zakresie planowania, ogłaszania oraz realizacji naborów prowadzonych przez LGD. W efekcie wpływają one negatywnie na tempo osiągnięcia założonych w LSR wskaźników.

W konsekwencji opisane czynniki zewnętrzne generują również ryzyko wystąpienia trudności w utrzymaniu płynności finansowej LGD, niezbędnej dla zapewnienia stabilności organizacyjnej oraz ciągłości funkcjonowania biura. Opóźnienia w kontraktacji i realizacji operacji mogą bowiem prowadzić do przesunięć w harmonogramach oraz ograniczenia bieżących wpływów związanych z wdrażaniem strategii.

VII. Harmonogram ogłaszanych konkursów oraz poziom zainteresowania beneficjentów ogłaszanymi naborami - wdrażanie i zarządzanie LSR

7.1. Zgodność ogłaszanych konkursów z przyjętym harmonogramem

Harmonogramy naborów na rok 2025 były aktualizowane zgodnie z zapisami umowy ramowej. Pierwsza aktualizacja z 27.03.2025 r. polegała na zmianie planowanych terminów naborów, w ramach przedsięwzięcia 1.1. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, z kwietnia na maj-czerwiec oraz w ramach przedsięwzięcia 1.4. Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village), z czerwca na lipiec. Aktualizacją z dnia 26.06.2025 r. zmieniony został planowany termin naboru w zakresie przedsięwzięcia 1.4. Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village), z lipca na październik. Kolejna aktualizacja z dnia 08.08.2025 r. polegała na dostosowaniu nazwy zakresu naboru dotyczącego rozwijania działalności gospodarczej do Wytucznych szczegółowych oraz zwiększeniu środków we wspomnianym naborze, z 388 317 euro do 495 844 euro. Aktualizacją z dnia 23.09.2025 r. zmieniony został planowany termin naboru w zakresie Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi w ramach przedsięwzięcia 1.4. Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village), z października na listopad. Kolejną aktualizację naborów na 2025 rok wymusił brak udostępnionego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w systemie CSOB wniosku o przyznanie pomocy dla projektów grantowych, który sprawił, że

nie było możliwe składanie wniosków na projekty grantowe do Urzędu Marszałkowskiego. Aktualizacja z dnia 25.11.2025 r. polegała na rezygnacji z naborów na granty w zakresie Przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi w ramach przedsięwzięcia 1.4. Budowa oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich (Smart Village) oraz zakresie Kształtowanie świadomości obywatelskiej w ramach przedsięwzięcia: 1.2. Aktywizowanie mieszkańców poprzez organizacje i wspieranie inicjatyw.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano odstępstw w zakresie zgodności ogłaszanych konkursów z przyjętym harmonogramem.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Harmonogram planowanych naborów wniosków na 2025 r.

w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023 -2027 Stowarzyszenia Dolina Pilicy

Obszar geograficzny	Nazwa interwencji	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Zakres projektów	Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy	Planowany termin naboru	Rodzaj operacji	Przewidywany budżet (euro)
Aleksandrów, Czermiewice, Lubochnia, Mniszków, Poświętne, Rzeczycza, Sławno, Tomaszów Mazowiecki, Wielgomłyny oraz obszaru miast i gmin: Drzewica, Inowódz, Przedbórz, Sulejów, Wolbórz, Opoczno	Interwencja I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)	Cel 1 Poprawa jakości życia na obszarze LSR, zwiększenie włączenia społecznego oraz aktywizacja	1.1. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej oraz poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności	Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej	JSEFP	Maj - czerwiec	Konkurs	1 400 000 euro
	Interwencja I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)	Cel 2 Zwiększenie dostępności do usług komercyjnych oraz oferty związanej z gospodarką doświadczoną	2.1. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w sferze komercyjnych usług	Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG	Osoby fizyczne	Wrzesień	Konkurs	495 844 euro

Ustalał H.

7.2. Ocena stopnia realizacji zadań w ramach LSR

Z uwagi na opóźnienia związane z uruchomieniem Centralnego Systemu Obsługi Beneficjentów (CSOB) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – będącego w bieżącej perspektywie finansowej podstawowym narzędziem składania wniosków o dofinansowanie – Stowarzyszenie Dolina Pilicy przeprowadziło dotychczas dwa nabory, tj. nabór nr 1/2025 w zakresie: Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej oraz nabór nr 2/2025 w zakresie: Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG (podejmowanie działalności gospodarczej).

W ramach naboru nr 1/2025 zostało złożonych 17 wniosków i tyle samo podpisanych umów o przyznaniu pomocy. W ramach naboru nr 2/2025 zostały złożone 33 wnioski, z czego 31 uzyskało ocenę pozytywną, a 22 zmieściły się w limicie dostępnych środków finansowych. Wnioski te aktualnie są weryfikowane w Urzędzie Marszałkowskim.

VIII. Efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, zainteresowanie stroną internetową Stowarzyszenia Dolina Pilicy oraz profilem w mediach społecznościowych, udziałem w ofercie informacyjno-promocyjnej, czytelność i skuteczność przekazu, przepływ informacji - zarządzanie LSR

Ocena efektywności działań promocyjnych i aktywizacji lokalnej społeczności przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy obejmuje m.in. analizę aktywności na stronie internetowej oraz profilach w mediach społecznościowych.

W 2025 roku Stowarzyszenie Dolina Pilicy realizowało działania informacyjno-promocyjne zgodnie z założeniami Planu Komunikacji na lata 2023–2027. Analiza dokumentów monitoringowych wskazuje, że rok ten charakteryzował się wysoką skutecznością w zakresie komunikacji medialnej i promocji marki lokalnej, przy jednoczesnej umiarkowanej aktywności w obszarze działań animacyjnych i naborów.

Strona internetowa www.dolinapilicy.pl pełniła funkcję głównego źródła informacji o działalności Stowarzyszenia i realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Publikowano aktualne informacje o naborach, harmonogramach, dokumentach strategicznych, wynikach konkursów oraz konsultacjach społecznych. Strona jest przejrzysta, uporządkowana i dostosowana do potrzeb odbiorców, jednak brak narzędzia do monitorowania liczby odwiedzin ogranicza możliwość dokładnej analizy zasięgu.

Istotnym kanałem komunikacji były media społecznościowe. Profil Stowarzyszenie Dolina Pilicy na koniec 2025 roku zgromadził 3517 obserwatorów (wzrost o 8,6% w II półroczu), natomiast profil Marka Dolina Pilicy osiągnął poziom 1047 obserwatorów. Publikacje dotyczyły przede wszystkim ogłaszanych naborów, spotkań informacyjnych, wydarzeń lokalnych, promocji produktów regionalnych oraz bieżącej działalności LGD. Stały wzrost liczby obserwatorów i niski poziom rezygnacji potwierdzają skuteczność i atrakcyjność przekazu.

W 2025 roku realizowano również działania bezpośrednie. Zorganizowano spotkania otwarte skierowane do mieszkańców i potencjalnych beneficjentów, podczas których omawiano zasady ubiegania się o wsparcie oraz kierunki realizacji LSR. Stowarzyszenie uczestniczyło w wydarzeniach lokalnych i promocyjnych (m.in. wydarzeniach plenerowych i targowych), co przyczyniło się do zwiększenia rozpoznawalności Marki Dolina Pilicy oraz bezpośredniego kontaktu ze społecznością.

Komunikacja w mediach społecznościowych była skuteczna, stabilna i dobrze odbierana przez społeczność.

W zakresie naborów wniosków w 2025 roku ogłoszono zaplanowane konkursy, jednak w ujęciu całego okresu programowania ich liczba pozostaje niższa niż pierwotnie zakładano w Planie Komunikacji. Informacje o naborach były szeroko rozpowszechniane poprzez stronę internetową, media społecznościowe oraz strony jednostek samorządu terytorialnego. Zapewniono również wsparcie doradcze – z konsultacji skorzystały 44 podmioty, co potwierdza skuteczny przepływ informacji i dostępność pomocy dla potencjalnych beneficjentów.

Bardzo dobre wyniki osiągnięto w zakresie publikacji artykułów, materiałów promocyjnych oraz działań związanych z Marką Dolina Pilicy – wskaźniki w tym obszarze zostały zrealizowane w 100% lub przekroczone. Jednocześnie w 2025 roku nie zrealizowano szkoleń, warsztatów aktywizujących ani wyjazdów studyjnych, a poziom wykorzystania budżetu pozostawał niski.

Podsumowując, rok 2025 był okresem stabilnej i skutecznej komunikacji informacyjnej, wysokiej aktywności medialnej oraz widocznej obecności Stowarzyszenia w przestrzeni lokalnej poprzez spotkania i wydarzenia. Dalszego wzmocnienia wymagają działania animacyjne oraz zwiększenie liczby naborów i intensyfikacja wdrażania instrumentów wsparcia, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiej jakości przekazu i sprawnego przepływu informacji.

IX. Jakość procedur oceny i wyboru projektów oraz efektywność lokalnych kryteriów wyboru – wdrażanie LSR

9.1. Sposoby i efektywność przepływu informacji

W dniu 29 listopada 2024 r. złożono do Zarządu Województwa „Procedury oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW”, które w dniu 06 marca 2025 r. zostały zatwierdzone. Po uzyskaniu zatwierdzenia możliwe było uruchomienie pierwszych naborów wniosków.

Informacje o konkursach, dokumentacja aplikacyjna oraz obowiązujące kryteria były publikowane na stronie internetowej Stowarzyszenia, a co za tym idzie przekazywane potencjalnym wnioskodawcom w sposób zapewniający równy dostęp do informacji.

Przed naborami odbyły się także spotkania informacyjno-szkoleniowe:

- 13 lutego 2025 r. przed naborem na poprawę dostępu do małej infrastruktury publicznej
- 09 września 2025 r. przed naborem na start DG

Pracownicy biura świadczyli również bezpłatne doradztwo w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy.

9.2. Sprawność w podejmowaniu decyzji

W 2025 r. proces podejmowania decyzji w zakresie oceny i wyboru operacji przebiegał sprawnie i zgodnie z obowiązującymi procedurami. Po zatwierdzeniu w dniu 06.03.2025 r. procedur oceny i wyboru operacji możliwe było uruchomienie pierwszego naboru w ramach LSR.

Nabór dotyczący poprawy dostępu do małej infrastruktury publicznej został ogłoszony i przeprowadzony w zaplanowanym terminie, a proces oceny przebiegł bez trudności proceduralnych. Również w przypadku naboru na podejmowanie działalności gospodarczej decyzje były podejmowane terminowo, zgodnie z przyjętymi zasadami oraz regulaminem pracy Rady.

W trakcie roku Stowarzyszenie na bieżąco reagowało na pojawiające się zmiany w wytycznych. Ograniczenia funkcjonalne systemu CSOB skutkowały koniecznością aktualizacji procedur, które zostały niezwłocznie opracowane, złożone do zatwierdzenia i przyjęte przez Zarząd Województwa. Podobnie, w związku ze zmianą wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej polityki Rolnej na lata 2020-2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent wdrażanie

LSR oraz zmianą wytycznych podstawowych w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zaistniała konieczność ponownej aktualizacji „Procedur oceny i wyboru operacji Stowarzyszenia Dolina Pilicy dla projektów finansowanych z EFRROW” wraz z załącznikami. Zaktualizowaną dokumentację złożono w dniu 11.12.2025 r. i na dzień 31.12.2025 r. pozostawała w toku oceny.

Podjęte decyzje miały charakter uporządkowany, były oparte na obowiązujących dokumentach, co świadczy o prawidłowej organizacji procesu decyzyjnego oraz zdolności do sprawnego reagowania na zmieniające się warunki wdrażania LSR.

9.3. Skuteczność stosowania procedur

W 2025 r. procedury oceny i wyboru operacji zostały po raz pierwszy zastosowane w praktyce w ramach ogłoszonych naborów. Ich wdrożenie umożliwiło przeprowadzenie procesu naboru, oceny i wyboru operacji w sposób uporządkowany, zgodny z obowiązującymi regulacjami oraz zasadami określonymi w LSR.

W przypadku naboru dotyczącego poprawy dostępu do małej infrastruktury publicznej procedury funkcjonowały prawidłowo i nie stwierdzono trudności interpretacyjnych ani organizacyjnych. Proces oceny przebiegał zgodnie z przyjętymi zasadami, a podejmowane rozstrzygnięcia miały oparcie w obowiązującej dokumentacji.

W naborze na podejmowanie działalności gospodarczej ujawniły się natomiast elementy wymagające doprecyzowania, w szczególności w zakresie oceny prognozowanego poziomu sprzedaży oraz stosowania kryterium dotyczącego poprawności i kompletności wniosku. Doświadczenia te pozwoliły na analizę funkcjonowania przyjętych rozwiązań i podjęcie decyzji o ich modyfikacji przed kolejnymi naborami.

Wprowadzane w trakcie roku aktualizacje procedur wynikały głównie ze zmian wytycznych oraz uwarunkowań systemowych, a nie z nieprawidłowości w ich stosowaniu. Świadczy to o tym, że przyjęte procedury były skuteczne, a jednocześnie podlegały bieżącemu doskonaleniu w oparciu o doświadczenia praktyczne oraz zmieniające się regulacje.

9.4. Analiza zgodności oceny projektów z LSR

W 2025 r., w przeciwieństwie do roku poprzedniego, przeprowadzono ocenę projektów w ramach ogłoszonych naborów.

Zarówno w naborze infrastrukturalnym, jak i w naborze na podejmowanie działalności gospodarczej wszystkie złożone wnioski zostały pozytywnie ocenione pod względem zgodności z LSR.

9.5. Analiza oceny projektów wg lokalnych kryteriów wyboru w odniesieniu do przyjętych zasad i Wytycznych

Stosowanie lokalnych kryteriów wyboru w 2025 r. potwierdziło ich zasadniczą zgodność z obowiązującymi Wytycznymi oraz zapisami LSR. W trakcie przeprowadzonych ocen nie stwierdzono problemów interpretacyjnych ani rozbieżności w stosowaniu przyjętych zasad. Proces oceny przebiegał prawidłowo i w sposób jednolity dla wszystkich rozpatrywanych wniosków.

9.6. Ocena jakości stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur

Rok 2025 był pierwszym rokiem praktycznego stosowania zatwierdzonych procedur i lokalnych kryteriów wyboru dla naborów z zakresu Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej oraz Rozwój przedsiębiorczości, poprzez: start DG.

Można stwierdzić, że:

- procedury zapewniły przejrzystość procesu wyboru,

- zachowano zgodność z obowiązującymi Wytycznymi,
- mechanizmy aktualizacji dokumentów funkcjonowały prawidłowo i umożliwiały szybkie dostosowanie do zmian systemowych,
- doświadczenia z naborów pozwoliły na racjonalne uproszczenie i doprecyzowanie kryteriów.

Faktyczna jakość procedur została pozytywnie zweryfikowana w praktyce – nie odnotowano istotnych problemów proceduralnych, a zidentyfikowane trudności miały charakter merytoryczny i zostały wykorzystane do doskonalenia systemu wyboru operacji. Jednocześnie praktyka wykazała potrzebę:

- rezygnacji z kryteriów, które mogą generować nadmierne ryzyko proceduralne bez realnego wpływu na jakość wyboru operacji (np. kryterium kompletności wniosku jako element punktowy).

Wprowadzane zmiany w lokalnych kryteriach wyboru miały charakter usprawniający oraz dostosowawczy i wynikały z doświadczeń zdobytych podczas pierwszych naborów. Ich celem było doprecyzowanie zapisów oraz zwiększenie przejrzystości i jednoznaczności oceny projektów.

X. Postrzeganie Stowarzyszenia Dolina Pilicy w otoczeniu, ocena jakości partnerstwa

10.1 Skuteczność, użyteczność i trwałość wykorzystywanych narzędzi promocji

Zakresy realizacji zadań w 2025 r., sposób tych realizacji, wykorzystane narzędzia promocji, dla pracowników biura Stowarzyszenia, prowadzących proces systematycznej, bieżącej oceny wdrażania strategii (on going), stanowiły również podstawę do analizy postrzegania Stowarzyszenia Dolina Pilicy w otoczeniu tych działań. Przestrzeganie zasady inkluzywności w podejmowanych inicjatywach, w tym konsultacje społeczne przy zmianach zapisów w istotnych dokumentach, wydatnie przyczyniła się do zwiększania lokalnej aktywności mieszkańców, ich partycypacji w całym procesie wdrażania LSR. Przykład tej aktywności dają również sami członkowie LGD biorący aktywny udział w WZC, w posiedzeniach organów, szkoleniach, grupach roboczych, targach i imprezach promocyjnych, warsztatach i wyjazdach studyjnych. Zgodnie z aktualnymi wytycznymi dot. komponentu Zarządzanie LSR, Stowarzyszenie Dolina Pilicy w całości zrealizowało zatwierdzony przez UM Plan komunikacji na rok 2025. Sposób podejścia do jego wdrażania jednoznacznie pokazuje charakter relacji nie tylko między członkami Stowarzyszenia, ale przede wszystkim z mieszkańcami obszaru biorącymi udział we wspólnych inicjatywach, opartych na pogłębionym partnerstwie i skutecznej komunikacji. Służą do tego następujące narzędzia promocyjne:

1. strony internetowe: www.dolinapilicy.pl, www.markadolinypilicy.pl

2. media społecznościowe – 2 profile na Facebooku

- do informowania o naszej bieżącej działalności oraz sprawach/ wydarzeniach mogących zainteresować lokalną społeczność
- do promocji produktów i usług lokalnych związanych z regionem, oferowanych przez twórców i usługodawców z obszaru działająca LGD, którym przyznano Znak marki: Marka Lokalna Dolina Pilicy zwolnij bieg...

3. posiadanie bazy kontaktów

4. kampania informacyjna

5. materiały promocyjne

Wszystkie w/w elementy promocji w 2025 r. były bardzo aktywnie wykorzystywane w budowaniu wizerunku Stowarzyszenia w otoczeniu jego społecznej i operacyjnej

aktywności. Stanowiły jednocześnie klucz do oceny jakości jego partnerstwa, budowania prestiżu podmiotu autentycznie wpływającego na rozwój tego obszaru.

Znaczącym działaniem wpływającym istotnie na postrzeganie Stowarzyszenia, zwłaszcza wśród lokalnych twórców, przedsiębiorców, środowisk samorządowych, lokalnych liderów, było aktywne zaangażowanie w proces budowania Marki lokalnej Dolina Pilicy. W 2025 r. została przeprowadzona 7. już edycja konkursu o przyznanie prawa do użytkowania Znak Marki w kategorii produktu, usługi i inicjatywy. Obecnie prawo do użytkowania Znak Marki posiadają podmioty, którym przyznano łącznie 43 certyfikaty (25 produktów spożywczych, 8 usług, 5 produktów usługowych, 5 inicjatyw).

Okazją do kreowania opinii o Stowarzyszeniu był również jego udział w wielu prezentacjach ze stoiskami promocyjnymi. W 2025 r. były to m.in.: Majówka w Skansenie Rzeki Pilicy, VI Krajowe Dni Pola Bratoszewice, Kłodzkie Święto Chleba, Dolina Pilicy na Targach ITTF Warsaw 2025.

XI. Identyfikacja zmian w otoczeniu LSR i czynników zakłócających, celem podjęcia działań zaradczych

11.1 Efektywność, trafność i trwałość aktywizacji lokalnej społeczności

Istotnym czynnikiem destabilizującym warunki otoczenia LGD realizującego proces wdrażania LSR jeszcze w skali 2025 r. była niestabilna podstawa prawna. Obowiązujące obecnie wytyczne zatwierdzone zostały w październiku 2025 r. Tym bardziej wskazane, aby Stowarzyszenie ciągle miało jak najbliższy kontakt z lokalnymi mieszkańcami, prowadziło z nimi społeczny dialog, było z nimi w ciągłej konsultacji, w procesie decyzyjnym kierowało się inkluzywnością i pogłębionymi relacjami w zakresie rozwijanego partnerstwa. Powyższa okoliczność musiała przełożyć się na podjęte działania zaradcze. W pierwszej kolejności zostały zweryfikowane harmonogramy naborów. Z uwagi na stabilność proceduralną, stosunkowo wysoką jednorodność wnioskodawców mogących najłatwiej przebrnąć wówczas przez ewentualne błędy systemu CSOB, w dniach 19.05 – 09.06. 2025 r. dla jednostek sektora finansów publicznych oraz organizacji pozarządowych został przeprowadzony nabór 1/2025 dot. Poprawy dostępu do małej infrastruktury publicznej. W dniach 15.09-29.09.2025r. dla osób fizycznych został przeprowadzony nabór dot. podejmowania działalności gospodarczej. Ze względu na brak do końca ubiegłego roku ostatecznych zasad realizacji projektów grantowych, zostały one w trybie działań zaradczych w uwzględnionym z UM harmonogramie naborów, przesunięte do realizacji w roku 2026. Niestety należy liczyć się, iż w bieżącym roku realizacja projektów grantowych będzie podlegać wydłużonej, odwrotnej procedurze.

W związku ze zmianami wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania pomocy na operacje realizowane w partnerstwie, 19.05.2025 r. przystąpiliśmy do konsultacji społecznych propozycji zmian w tym zakresie w LSR, również w zakresie realizacji zadań w ramach Planu komunikacji. Zmiana w LSR dotyczyła rezygnacji z realizacji wskaźnika 2.2.3. Liczba operacji w partnerstwie ukierunkowanych na rozwój oferty spędzania wolnego czasu w ramach przedsięwzięcia 2.2 – Innowacyjna oferta gospodarki doświadczeń oraz spędzania wolnego czasu.

XII. Analiza wyników badania ankietowego on-line

Stowarzyszenie Dolina Pilicy przeprowadziło badanie ankietowe on-line dotyczące efektywności wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027, mające na celu ocenę jej wpływu na poprawę jakości życia społeczności lokalnej oraz skuteczność realizowanych działań. Badanie skierowane było do mieszkańców, beneficjentów oraz partnerów

zaangażowanych
w rozwój obszaru objętego strategią.

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki badania, uwzględniając zarówno aspekty ilościowe, jak i jakościowe odpowiedzi respondentów. Wnioski płynące z analizy posłużą do doskonalenia strategii Stowarzyszenia Dolina Pilicy oraz planowania przyszłych działań na rzecz rozwoju regionu.

12.1 Opis grupy badanej

Badanie ankietowe on-line zostało przeprowadzone w I kwartale 2026 roku i miało na celu ocenę efektywności działań Stowarzyszenia Dolina Pilicy za rok 2025. W badaniu wzięło udział 120 osób, głównie mieszkańców gmin objętych działalnością Stowarzyszenia: gmina Tomaszów Mazowiecki – 18 osób, gmina Sławno - 12 ankietowanych, gmina Lubochnia – 10 osób, miasto i gmina Inowłódz oraz Sulejów – po 9 ankietowanych, gmina Czerniewice, Poświętne – po 8 osób, gmina Mniszków, Wielgomłyny - po 7 ankietowanych, miasto i gmina Drzewica i Opoczno – po 6 osób, gmina Aleksandrów, Rzeczyca oraz miasto i gmina Przedbórz - po 5 osób, miasto i gmina Wolbórz - 4 osoby, spoza obszaru (Łódź) – 1 osoba.

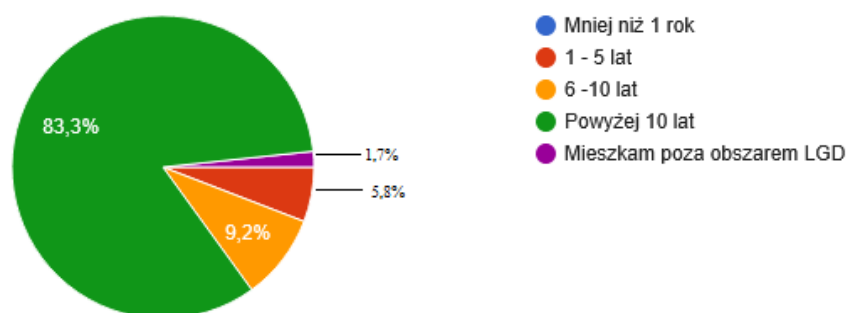
Analiza struktury demograficznej respondentów wykazała, że kobiety stanowiły 55,8% uczestników badania, a mężczyźni – 44,2%. Pod względem wieku najliczniejszą grupę stanowili respondenci w przedziale 41–59 lat (42,5%), następnie 26–40 lat (40%). Mniej liczne były osoby powyżej 60. roku życia (14,2%) oraz w wieku 14–25 lat (3,3%). W badaniu nie uczestniczyli respondenci poniżej 14. roku życia.

Pod względem poziomu wykształcenia dominowali respondenci posiadający wykształcenie wyższe, którzy stanowili 60,8% badanych. Osoby z wykształceniem średnim stanowiły 29,2%, zawodowym/zawodowym branżowym 9,2%, natomiast najmniejszy odsetek ankietowanych posiadał wykształcenie podstawowe 0,8%.

12.2 Wyniki badania ankietowanego

Niniejsze opracowanie prezentuje wyniki przeprowadzonego badania ankietowego. Uzyskane dane stanowią fundament do pogłębionej analizy i interpretacji, umożliwiając formułowanie wniosków oraz opracowanie rekomendacji.

Wykres 1 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jak długo mieszka Pan/Pani na terenie objętym działalnością Stowarzyszenia Dolina Pilicy?

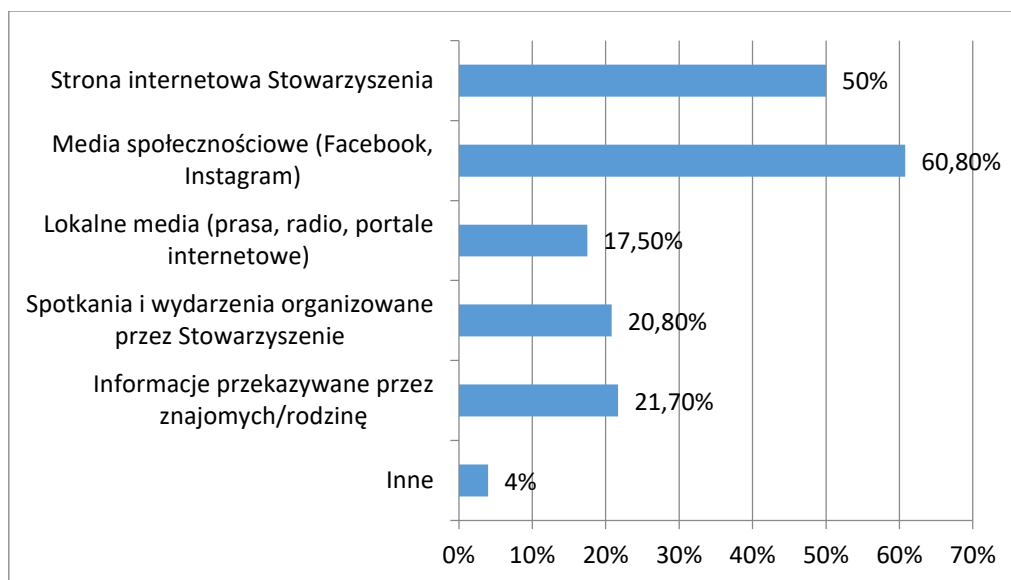

Źródło danych: *Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.*

Analiza długości zamieszkania respondentów na terenie objętym działalnością Stowarzyszenia Dolina Pilicy pokazuje, że zdecydowana większość ankietowanych (83,3%) związana jest z regionem od ponad 10 lat, co świadczy o silnych więziach społecznych. Mniejszą grupę stanowią osoby mieszkające na obszarze LGD od 6 do 10 lat (9,2%) oraz od

1 do 5 lat (5,8%), które można uznać za stosunkowo nowych mieszkańców, niebędących jeszcze długoletnimi członkami społeczności lokalnej. Respondenci mieszkający mniej niż rok nie zostali odnotowani w badaniu, a osoby spoza obszaru LGD stanowią jedynie 1,7%, co wskazuje, że badanie objęło głównie mieszkańców regionu.

Wykres 2 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Skąd najczęściej czerpie Pani informacje o działaniach Stowarzyszenia Dolina Pilicy?

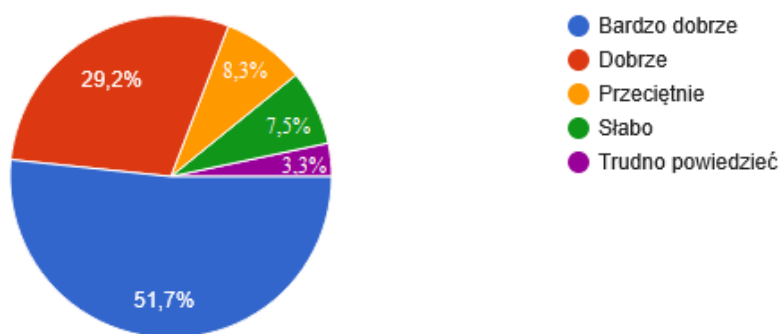

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza odpowiedzi wskazuje, że najważniejszym źródłem informacji o działaniach Stowarzyszenia Dolina Pilicy są media społecznościowe, które wskazało 60,80% respondentów. Na drugim miejscu znalazła się strona internetowa Stowarzyszenia (50%), co potwierdza duże znaczenie kanałów internetowych w przekazywaniu informacji i docieraniu do mieszkańców. Istotnym źródłem informacji są również informacje przekazywane przez znajomych lub rodzinę (21,7%) oraz spotkania i wydarzenia organizowane przez Stowarzyszenie (20,8%). Wskazuje to na znaczenie bezpośrednich kontaktów i relacji społecznych w rozpowszechnianiu informacji o działalności LGD. Mniejszy, lecz nadal zauważalny odsetek respondentów czerpie informacje z lokalnych mediów, takich jak prasa, radio czy portale internetowe (17,5%). Odpowiedź „inne” wskazało 4% ankietowanych – w tej kategorii pojawiły się przede wszystkim strony internetowe gmin oraz członkostwo w LGD, co pokazuje, że część osób pozyskuje informacje również poprzez instytucje lokalne lub bezpośrednie zaangażowanie w działalność Stowarzyszenia.

Uzyskane wyniki wskazują na dominującą rolę komunikacji internetowej, szczególnie mediów społecznościowych oraz strony internetowej Stowarzyszenia. Jednocześnie zauważalne jest znaczenie kontaktów bezpośrednich oraz współpracy z lokalnymi instytucjami, które również pełnią istotną funkcję w przekazywaniu informacji o działaniach Stowarzyszenia Dolina Pilicy.

Wykres 3 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani dostępność i przejrzystość informacji przekazywanych przez Stowarzyszenie?

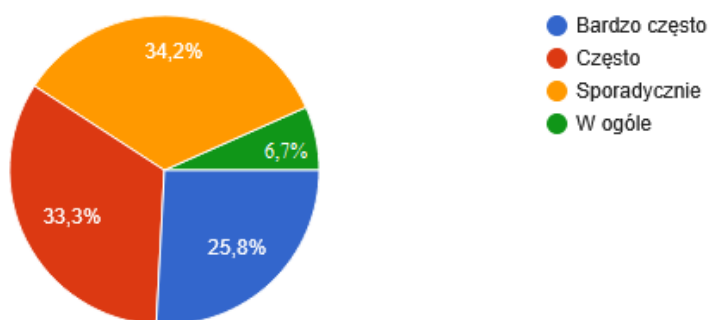

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Aż 80,9% respondentów oceniło dostępność i przejrzystość informacji przekazywanych przez Stowarzyszenie jako „bardzo dobrze” (51,7%) lub „dobrze” (29,2%). Oznacza to, że zdecydowana większość osób uważa, iż informacje są przekazywane w sposób jasny, zrozumiały i łatwo dostępny. Tylko 8,3% badanych uznało je za przeciętne, a 7,5% wskazało ocenę „słabo”, co może sugerować, że w niektórych przypadkach istnieje możliwość usprawnienia komunikacji. Dodatkowo 3,3% respondentów nie potrafiło jednoznacznie ocenić tej kwestii, co może wynikać z ograniczonej wiedzy lub doświadczenia w korzystaniu z informacji Stowarzyszenia.

Podsumowując, wyniki ankiety pokazują ogólnie pozytywną opinię na temat dostępności i przejrzystości informacji, z wyraźną przewagą ocen pozytywnych oraz stosunkowo niewielkim odsetkiem osób niezadowolonych lub niepewnych swojej oceny.

Wykres 4 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jak często korzysta Pan/Pani z informacji publikowanych przez Stowarzyszenie?

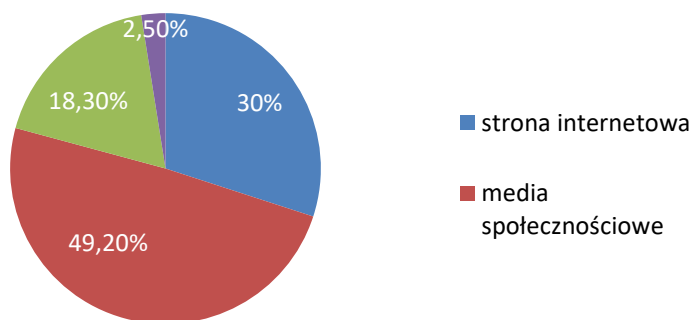

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza częstotliwości korzystania z informacji publikowanych przez Stowarzyszenie wskazuje, że większość respondentów ma kontakt z treściami udostępnianymi przez Stowarzyszenie, jednak częstotliwość korzystania z nich jest zróżnicowana. Największy odsetek badanych (34,2%) deklaruje sporadyczne zapoznawanie się z publikowanymi informacjami. Zbliżona grupa respondentów wskazała, że korzysta z nich często (33,3%), natomiast 25,8% badanych deklaruje, że robi to bardzo często. Niewielki odsetek respondentów (6,7%) stanowią osoby, które w ogóle nie korzystają z publikowanych materiałów.

Uzyskane wyniki pokazują, że ponad połowa respondentów regularnie śledzi informacje publikowane przez Stowarzyszenie, co może świadczyć o stosunkowo dobrej skuteczności prowadzonych działań informacyjnych. Jednocześnie zauważalny udział osób korzystających z treści jedynie sporadycznie wskazuje na możliwość dalszego wzmocnienia działań komunikacyjnych oraz podejmowania inicjatyw sprzyjających zwiększeniu zaangażowania tej grupy odbiorców.

Wykres 5 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jakie formy komunikacji byłyby dla Pana/Pani najbardziej skuteczne?

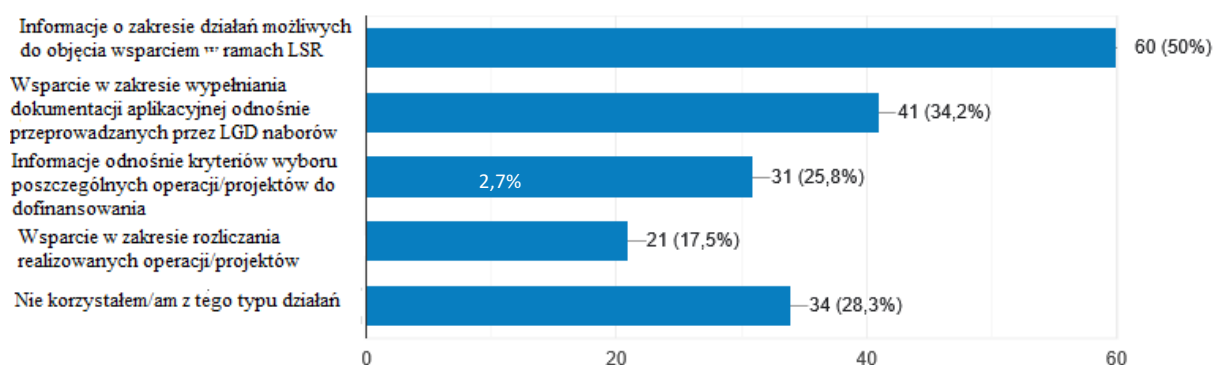
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Większość respondentów preferuje cyfrowe formy komunikacji, zwłaszcza media społecznościowe (49,2%), co wskazuje, że to właśnie ten kanał jest postrzegany jako najbardziej skuteczny w przekazywaniu informacji. Stowarzyszenie powinno zatem szczególnie skoncentrować swoje działania informacyjne na aktywnej obecności w mediach społecznościowych.

Stronę internetową wybrało 30% respondentów, co pokazuje, że nadal pozostaje ona istotnym i wiarygodnym źródłem informacji dla znacznej części odbiorców. Spotkania informacyjne wskazało 18,3% badanych. Może to świadczyć o tym, że część osób ceni bezpośredni kontakt oraz możliwość uzyskania szczegółowych wyjaśnień. Inne formy komunikacji (2,5%), takie jak plakaty czy przekazywanie informacji za pośrednictwem gmin w celu dalszego rozpowszechniania wśród mieszkańców, stanowią uzupełnienie wskazanych kanałów i pokazują, że tradycyjne metody przekazu również mają swoje znaczenie.

Uzyskane wyniki wskazują na dominację kanałów cyfrowych, przy jednoczesnym zachowaniu roli form tradycyjnych. Zasadne wydaje się zatem łączenie różnych sposobów komunikacji w celu dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców.

Wykres 6 Rozkład odpowiedzi na pytanie: W jakim zakresie korzystał Pan/Pani z działań informacyjno-doradczych oferowanych przez LGD?

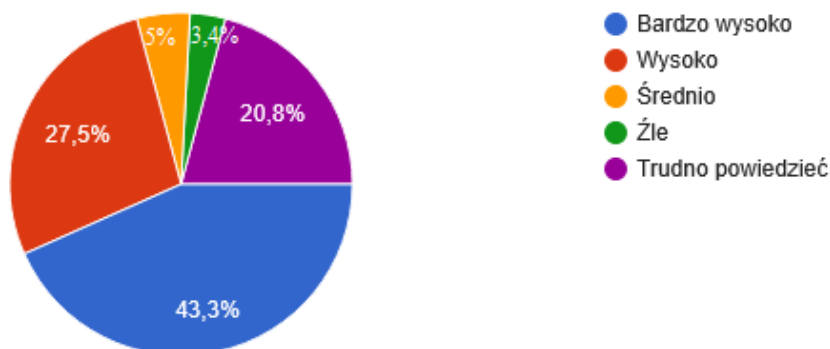

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Respondenci w różnym zakresie korzystali z działań informacyjno-doradczych oferowanych przez LGD. Najczęściej wskazywaną formą wsparcia były informacje o zakresie działań możliwych do objęcia wsparciem w ramach LSR, z których skorzystało 50% badanych. Znaczna część respondentów korzystała również ze wsparcia w zakresie wypełniania dokumentacji aplikacyjnej dotyczącej naborów prowadzonych przez LGD – 34,2% wskazań. Kolejnym obszarem były informacje dotyczące kryteriów wyboru operacji/projektów do dofinansowania, z których skorzystało 25,8% respondentów. Mniejsza grupa badanych korzystała ze wsparcia w zakresie rozliczania realizowanych operacji lub projektów – 17,5%. Jednocześnie 28,3% respondentów zadeklarowało, że nie korzystało z działań informacyjno-doradczych oferowanych przez LGD.

Ze względu na możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi, wyniki pokazują, z jakich form wsparcia respondenci korzystali najczęściej. Największym zainteresowaniem cieszą się działania o charakterze informacyjnym oraz pomoc przy przygotowaniu wniosków o dofinansowanie. Mniejsze zainteresowanie dotyczy wsparcia na etapie rozliczania projektów, co może wynikać z faktu, że korzystają z niego głównie beneficjenci realizujący już operacje (biorąc pod uwagę etap wdrażania PS WPR, dotyczy to poprzedniej perspektywy finansowej).

Wykres 7 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani działalność biura LGD w zakresie doradztwa dla potencjalnych beneficjentów?

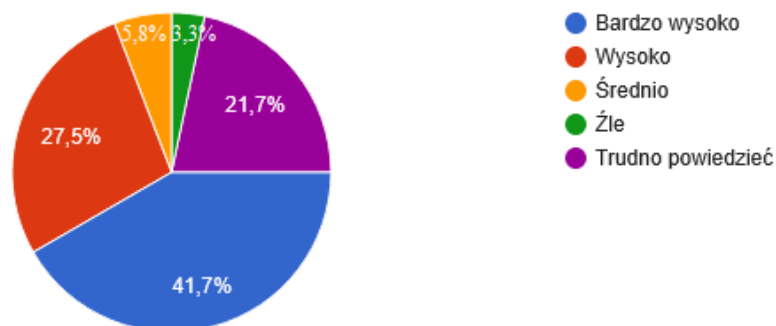
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza wyników ankiety dotyczącej oceny działalności biura LGD w zakresie doradztwa dla potencjalnych beneficjentów wskazuje, że większość respondentów postrzega oferowane wsparcie pozytywnie. Aż 43,3% badanych oceniło działalność biura bardzo wysoko, a kolejne 27,5% – wysoko. Ocena średnia została wskazana przez 5% respondentów, natomiast 3,4% wyraziło opinię negatywną.

Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 20,8% ankietowanych. Warto zaznaczyć, że w tej grupie mogą znajdować się osoby, które nie korzystały z usług doradczych i nie miały podstaw do oceny ich skuteczności.

Podsumowując, działalność biura LGD w zakresie doradztwa jest oceniana bardzo pozytywnie przez większość respondentów. W dalszych działaniach warto kontynuować wysoką jakość doradztwa, jednocześnie zachęcając większą liczbę potencjalnych beneficjentów do korzystania z usług, by ograniczyć liczbę osób, które nie mają doświadczenia z oferowanym wsparciem oraz zwiększyć ogólny poziom satysfakcji.

Wykres 8 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani skuteczność i efektywność działań doradczych oferowanych przez pracowników biura LGD?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

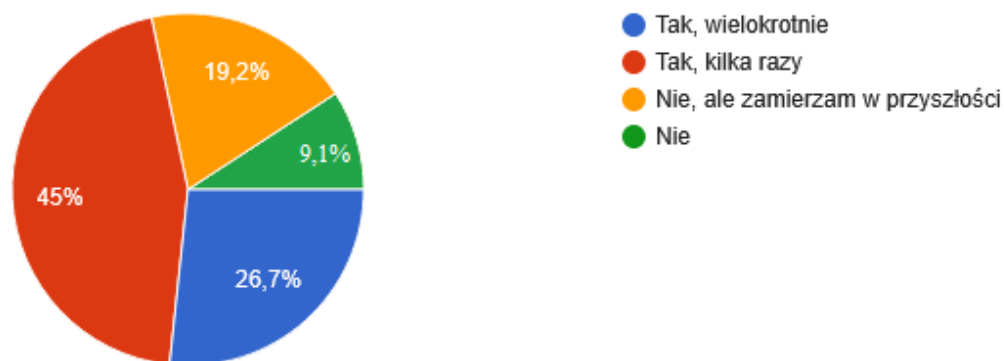
W niniejszym pytaniu uzyskano zbliżony rozkład odpowiedzi jak w pytaniu poprzednim. Analiza wyników ankiety dotyczącej oceny skuteczności i efektywności działań doradczych oferowanych przez pracowników biura LGD wskazuje, że większość respondentów pozytywnie ocenia efektywność świadczonego wsparcia.

Największa grupa badanych (41,7%) oceniła efektywność działań doradczych bardzo wysoko, natomiast kolejne 27,5% wskazało ocenę „wysoko”. Dodatkowo 5,8% respondentów uznało doradztwo za średnio skuteczne. Łącznie 69,2% badanych ocenia działania doradcze co najmniej wysoko, co świadczy o wysokim poziomie satysfakcji z oferowanego wsparcia.

Odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 21,7% respondentów. Jak poprzednio warto podkreślić, że w tej grupie mogą znajdować się osoby, które nie korzystały dotychczas z doradztwa i nie miały podstaw do oceny jego skuteczności. Natomiast negatywną opinię („źle”) wyraziło jedynie 3,3% ankietowanych, co stanowi niewielki odsetek.

Podsumowując, działania doradcze biura LGD są oceniane bardzo pozytywnie, co wskazuje na dobrą jakość świadczonych usług. W przyszłości warto zadbać o zwiększenie dostępności doradztwa oraz aktywne informowanie o jego ofercie, co może przyczynić się do ograniczenia liczby osób niekorzystających z usług oraz zwiększenia ogólnego poziomu zaangażowania i satysfakcji uczestników.

Wykres 9 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy brał/a Pan/Pani udział w wydarzeniach, projektach lub inicjatywach organizowanych przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy?

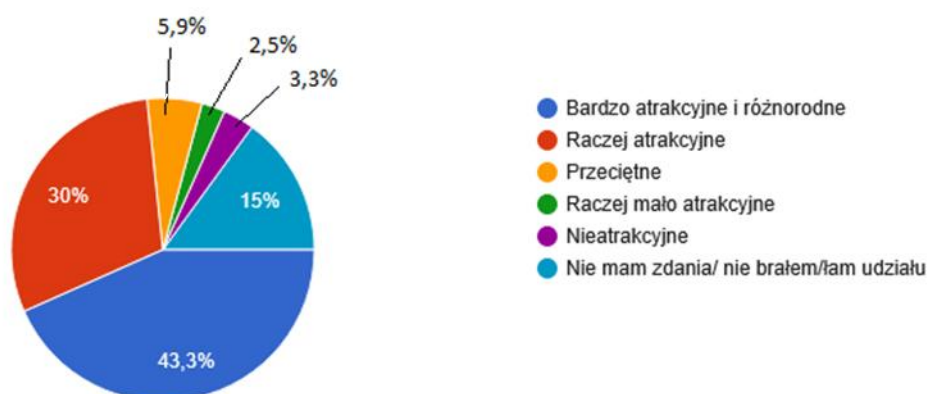
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że zdecydowana większość respondentów (71,7%) miała już okazję uczestniczyć w wydarzeniach, projektach lub inicjatywach organizowanych przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy, w tym 45% badanych brało udział kilka razy, a 26,7% – wielokrotnie. Świadczy to o wysokim poziomie zainteresowania oraz stałym zaangażowaniu społeczności w działania Stowarzyszenia.

Dodatkowo, 19,2% ankietowanych zadeklarowało chęć uczestnictwa w przyszłych przedsięwzięciach, co może wskazywać na pozytywne nastawienie i potencjał do dalszego zwiększania liczby odbiorców działań. Jedynie 9,1% respondentów nie uczestniczyło dotychczas w żadnym wydarzeniu, co stanowi stosunkowo niewielki odsetek.

Reasumując, inicjatywy podejmowane przez Stowarzyszenie cieszą się dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem mieszkańców. W kolejnych działaniach warto skoncentrować się na utrzymaniu dotychczasowej aktywności uczestników oraz zachęcaniu nowych osób do włączenia się w realizowane projekty.

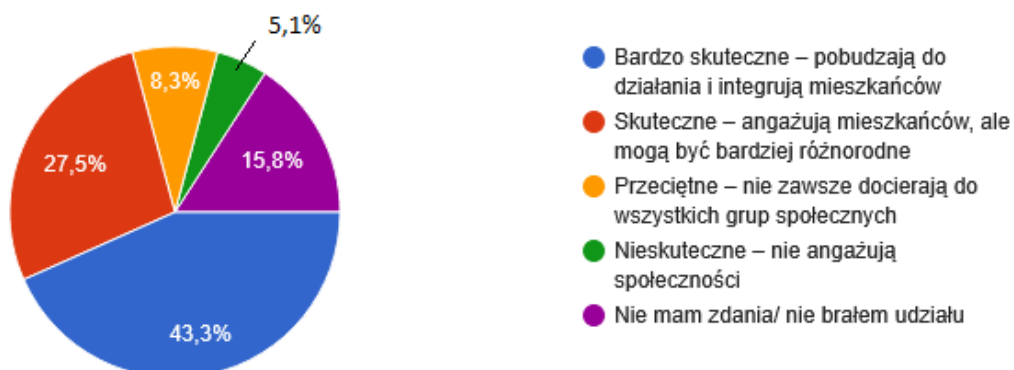
Wykres 10 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani atrakcyjność i różnorodność działań animujących społeczność organizowanych przez Stowarzyszenie?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Rozkład odpowiedzi wskazuje na zdecydowanie pozytywną ocenę atrakcyjności i różnorodności działań animujących społeczność organizowanych przez Stowarzyszenie. Największa grupa respondentów (43,3%) oceniła działania jako bardzo atrakcyjne i różnorodne, a kolejne 30% jako raczej atrakcyjne. Oznacza to, że łącznie 73,3% badanych wyraża pozytywną opinię na temat oferty działań. 15% respondentów wskazało odpowiedź „nie mam zdania / nie brałem(am) udziału”, co może sugerować potrzebę dalszego zwiększania zasięgu informacji o inicjatywach. Odpowiedzi neutralne („przeciętne”) stanowiły 5,8%, natomiast niewielki odsetek badanych ocenił działania negatywnie – 3,3% jako raczej mało atrakcyjne oraz 2,5% jako nieatrakcyjne.

Wykres 11 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań animujących lokalną społeczność organizowanych przez Stowarzyszenie?

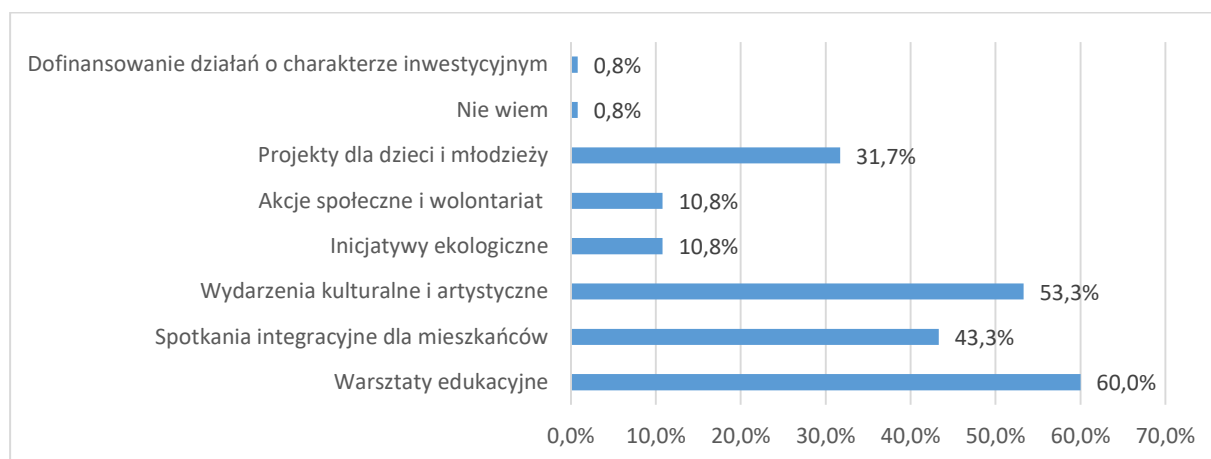
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Rozkład odpowiedzi wskazuje na wysoką ocenę skuteczności działań animujących lokalną społeczność organizowanych przez Stowarzyszenie. Największa grupa respondentów (43,3%) uznała działania za bardzo skuteczne – pobudzające do działania i integrujące mieszkańców. Kolejne 27,5% badanych oceniło je jako skuteczne – angażujące mieszkańców, choć mogące być bardziej różnorodne. Łącznie 70,8% respondentów wyraża więc pozytywną opinię na temat realizowanych inicjatyw.

8,3% badanych określiło działania jako przeciętne – nie zawsze docierające do wszystkich grup społecznych, co może stanowić wskazówkę do dalszego udoskonalania oferty. 5% respondentów uznało je za nieskuteczne i nieangażujące społeczności.

15,8% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie mam zdania / nie brałem(am) udziału”, co może sugerować potrzebę dalszego wzmacniania działań informacyjnych i promocyjnych. Ogół wyników potwierdza, że działania Stowarzyszenia są postrzegane jako skuteczne i mają realny wpływ na integrację oraz aktywizację lokalnej społeczności.

Wykres 12 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jakie rodzaje działań animacyjnych uważa Pan/Pani za najbardziej wartościowe?

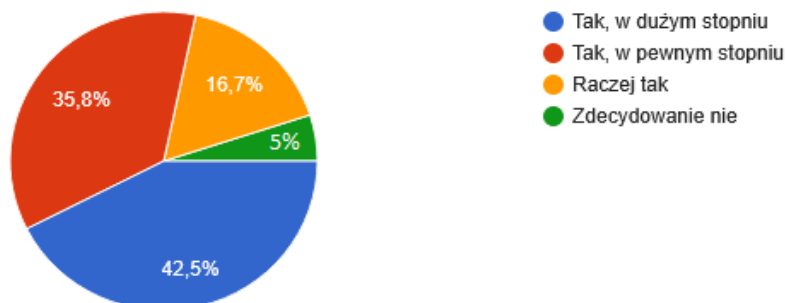

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza wyników wskazuje, że mieszkańcy szczególnie wysoko oceniają działania animacyjne realizowane przez Stowarzyszenie. Największy odsetek respondentów, 60%, uznał warsztaty edukacyjne za najbardziej wartościowe, co wskazuje na dużą skuteczność działań o charakterze edukacyjnym w angażowaniu społeczności lokalnej. Wydarzenia kulturalne i artystyczne cieszyły się uznaniem 53,3% badanych, natomiast spotkania integracyjne dla mieszkańców zostały ocenione pozytywnie przez 43,3% respondentów, co potwierdza ich rolę w budowaniu więzi społecznych. Projekty skierowane do dzieci i młodzieży wskazało 31,7% uczestników, a akcje społeczne i wolontariat oraz inicjatywy ekologiczne uzyskały po 10,8% wskazań, co sugeruje, że choć są one dostrzegane, cieszą się mniejszym zainteresowaniem. Działania o charakterze inwestycyjnym oraz odpowiedź „nie wiem” pojawiły się w badaniu jako kategoria „inne” i zostały wskazane samodzielnie przez respondentów, po 0,8% każdy. Ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź (przy obowiązku wskazania co najmniej jednej), wyniki należy interpretować jako pokazujące relatywne preferencje wobec zaproponowanych działań, a nie ich jednoznaczną ocenę wartości lub skuteczności. Mimo tego wyniki pozwalają zidentyfikować obszary

największego zainteresowania mieszkańców, co może stanowić wskazówkę do dalszego rozwijania oferty edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej.

Wykres 13 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Pana/Pani zdaniem działania Stowarzyszenia przyczyniają się do integracji lokalnej społeczności?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Badanie opinii mieszkańców dotyczące wpływu działań Stowarzyszenia na integrację lokalnej społeczności wskazuje na bardzo wysoki poziom satysfakcji i niezwykle pozytywny odbiór podejmowanych inicjatyw. Zdecydowana większość ankietowanych, bo aż 95% wszystkich badanych, wyraża opinię twierdzącą, uznając, że działania organizacji aktywnie wspierają procesy integracyjne. Najlicniejszą grupę stanowią osoby oceniające ten wpływ jako bardzo silny – opcja „Tak, w dużym stopniu” uzyskała 42,5% wskazań, co świadczy o wysokiej skuteczności działań w oczach blisko połowy społeczności. Kolejne 35,8% badanych uważa, że działania te przyczyniają się do integracji „w pewnym stopniu”, natomiast 16,7% respondentów wybrało odpowiedź „Raczej tak”, co łącznie tworzy bardzo spójny obraz powszechnej akceptacji działań Stowarzyszenia.

Na tle tak zdecydowanie pozytywnych wyników, marginalną grupę stanowią respondenci, którzy nie dostrzegają żadnego wpływu działań na lokalną społeczność – odpowiedź „Zdecydowanie nie” wskazało zaledwie 5% uczestników badania. Podsumowując, wyniki te jednoznacznie dowodzą, że w świadomości mieszkańców Stowarzyszenie pełni istotną rolę integracyjną, a głosy krytyczne są rzadkością, co potwierdza wysoką skuteczność prowadzonej polityki społecznej.

Tabela 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jakie działania powinny zostać wzmocnione aby zwiększyć trwałość efektów aktywizacji społecznej?

Kategoria obszaru	Szczegółowe postulaty i kierunki działań
Budowanie kapitału społecznego	Kształtowanie lokalnych liderów oraz rozwijanie aktywizacji międzypokoleniowej. Włączanie mieszkańców w proces planowania działań jako kluczowy element budowania trwałości efektów.
Relacje i komunikacja bezpośrednia	Zacieśnienie kontaktów przedstawicieli LGD z mieszkańcami poprzez obecność na zebraniach wiejskich, radach osiedlowych oraz spotkaniach KGW. Poprawa przepływu informacji w internecie.
Rozwój marki lokalnej „Dolina Pilicy”	Przekształcenie marki w żywą platformę współpracy i integracji producentów. Rozwijanie wspólnych inicjatyw sprzedażowych generujących realne korzyści ekonomiczne i motywację do długofalowego zaangażowania.
Edukacja i podnoszenie kompetencji	Zwiększenie częstotliwości specjalistycznych warsztatów kierunkowych oraz szkoleń.
Inicjatywy tematyczne i logistyka	Realizacja projektów dedykowanych seniorom, dzieciom i młodzieży oraz wsparcie przedsiębiorczości i inicjatyw ekologicznych. Rozwiązanie barier logistycznych (np. organizacja dojazdów).
Metryka danych (ilościowa)	Odnotowano 78 pól pustych oraz 15 odpowiedzi bez merytorycznego wskazania (znaki interpunkcyjne, brak konkretnej opinii).

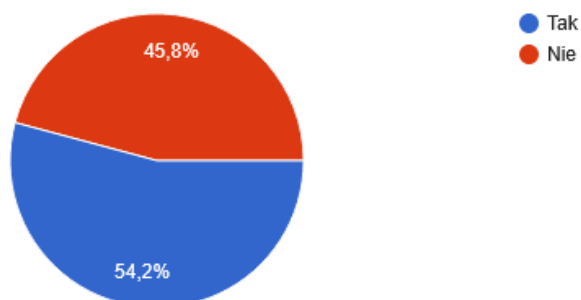
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie o sposoby wzmocnienia trwałości efektów aktywizacji społecznej dostarcza istotnych wskazówek dotyczących oczekiwań mieszkańców, mimo że znaczna część uczestników badania nie sformułowała konkretnych postulatów. W analizowanym zbiorze danych odnotowano 78 pól pozostawionych jako puste oraz 15 odpowiedzi, które nie zawierały merytorycznego wskazania, takich jak znaki interpunkcyjne, pojedyncze słowa typu brak czy sformułowania trudno powiedzieć i nie mam zdania. Pozostałe głosy tworzą jednak wyrazisty obraz potrzeb ukierunkowanych na budowanie trwałych relacji oraz systemowe wsparcie lokalnych inicjatyw.

Jednym z postulatów jest kształtowanie lokalnych liderów. Respondenci podkreślają, że kluczowe dla trwałości efektów jest włączanie mieszkańców w proces planowania działań oraz rozwijanie aktywizacji międzypokoleniowej. Wskazuje się również na potrzebę zacieśnienia bezpośrednich kontaktów przedstawicieli LGD z lokalną społecznością poprzez ich obecność na zebraniach wiejskich, spotkaniach rad osiedlowych czy wydarzeniach organizowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich.

Ważny aspekt opinii dotyczy marki lokalnej Dolina Pilicy, która zdaniem badanych powinna stać się żywą platformą współpracy, a nie jedynie narzędziem promocyjnym. Sugerowane jest wzmocnienie integracji posiadaczy marki, rozwijanie wspólnych inicjatyw sprzedażowych oraz stała animacja środowiska producentów, co ma przynieść realne korzyści ekonomiczne i motywować do długofalowego zaangażowania. Respondenci zwracają także uwagę na potrzebę zwiększenia częstotliwości warsztatów kierunkowych, szkoleń oraz lepszego przepływu informacji w internecie. Wśród konkretnych propozycji pojawiają się również kwestie logistyczne, takie jak organizacja dojazdów, oraz tematyczne, obejmujące wsparcie przedsiębiorczości, inicjatywy ekologiczne czy projekty dedykowane seniorom oraz dzieciom i młodzieży.

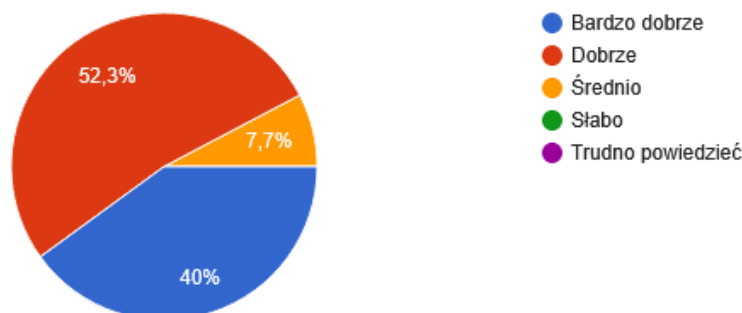
Wykres 15 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Czy miał/a Pan/Pani styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące styczności z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy 54,2% respondentów zadeklarowało, że miało z nimi kontakt, natomiast 45,8% wskazało, że nie miało takiej styczności. Może to oznaczać, że znaczna część badanych nie brała udziału w naborach wniosków realizowanych przez Stowarzyszenie. Wynik ten sugeruje, że niemal połowa respondentów nie posiada bezpośredniego doświadczenia z procedurami, co warto uwzględnić przy interpretacji dalszych ocen i opinii dotyczących funkcjonowania systemu wyboru operacji.

Wykres 16 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani przejrzystość stosowanych procedur ?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród 65 osób, które miały bezpośrednią styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy, wskazuje na bardzo wysoką ocenę przejrzystości tych procesów. Ponad połowa respondentów, 52,3%, oceniła je dobrze, a kolejne 40% bardzo dobrze. Jedynie 7,7% badanych określiło przejrzystość procedur jako średnią, natomiast nikt nie wskazał ocen negatywnych ani odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wyniki te świadczą o wysokim poziomie transparentności stosowanych zasad oraz o pozytywnym odbiorze procedur wśród osób mających z nimi bezpośrednie doświadczenie.

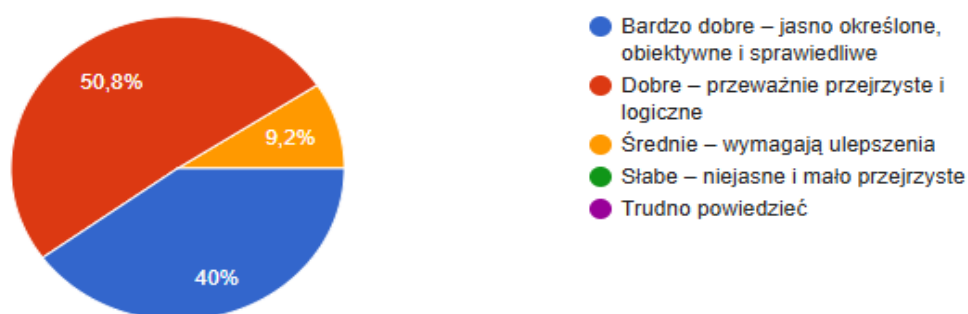
Tabela 17 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jakich zmian oczekuje Pan/Pani w stosowanych procedurach, aby stały się one bardziej przejrzyste?

Brak uwag / Satisfakcja	Większość osób (w tym 42 puste pola) nie widzi potrzeby zmian; procedury są określane jako jasne, czytelne i odpowiednio poukładane.
Uproszczenie dokumentów	Postulaty dotyczące skrócenia wytycznych, większej zwięzłości oraz uproszczenia procedur przy realizacji projektów grantowych.
Wsparcie i informacja	Sugestie organizacji większej liczby spotkań merytorycznych i informacyjnych oraz lepszego wyjaśnienia kryteriów i etapów oceny.
Transparentność i weryfikacja	Zapytanie o mechanizmy weryfikacji danych beneficjentów wpływających na proces wyboru.
Statystyka pola (ilościowo)	Na 65 osób uprawnionych do odpowiedzi: 42 pola pozostały puste, a 2 osoby wpisały frazę „brak”.

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Analiza opinii dotyczących poprawy przejrzystości procedur wskazuje na bardzo wysoki poziom zadowolenia wśród osób, które miały z nimi bezpośrednią styczność. Badanie w tym zakresie miało formę pytania otwartego, co pozwoliło respondentom na swobodne formułowanie własnych wniosków i sugestii. Choć na pytanie to mogło odpowiedzieć 65 osób deklarujących znajomość procedur, aż 42 z nich pozostawiło pole odpowiedzi puste, co przy pojedynczych wskazaniach typu „brak” sugeruje, że znaczna część badanych nie widzi potrzeby wprowadzania zmian. Wśród osób, które zdecydowały się zabrać głos, dominują opinie stwierdzające, że obecne zasady są wystarczająco jasne, czytelne i w pełni satysfakcjonujące. Nieliczne postulaty optymalizacyjne dotyczą przede wszystkim uproszczenia dokumentacji, przygotowania krótszych wytycznych oraz organizacji większej liczby spotkań merytorycznych i informacyjnych dla potencjalnych wnioskodawców. Respondenci zwrócili również uwagę na potrzebę lepszego przedstawienia kryteriów wyboru oraz jasnego opisywania kolejnych etapów działań, co mogłoby jeszcze bardziej ułatwić proces aplikowania o środki.

Wykres 18 Jak ocenia Pan/Pani jakość kryteriów wyboru operacji stosowanych przez Stowarzyszenie?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

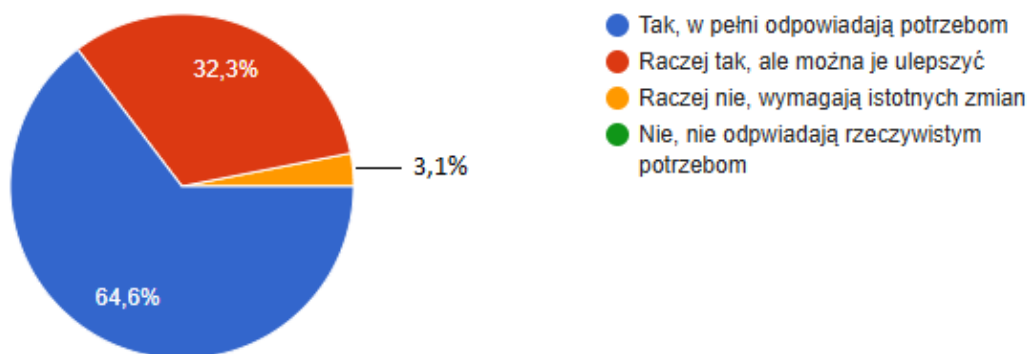
W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

Większość respondentów pozytywnie oceniła jakość kryteriów wyboru operacji stosowanych przez Stowarzyszenie. Największa grupa ankietowanych (50,8%) wskazała odpowiedź „dobre – przeważnie przejrzyste i logiczne”, co może świadczyć o tym, że stosowane zasady oceny projektów są w opinii mieszkańców zrozumiałe i stosunkowo łatwe do interpretacji. Dodatkowo 40% badanych oceniło kryteria jako „bardzo dobre – jasno określone, obiektywne i sprawiedliwe”, co wskazuje na wysoki poziom zaufania do procesu wyboru operacji oraz transparentności podejmowanych decyzji.

Niewielka część respondentów (9,2%) uznała kryteria za „średnie – wymagają ulepszenia”. Może to sugerować potrzebę dalszego doprecyzowania niektórych zapisów lub lepszego komunikowania zasad oceny projektów potencjalnym wnioskodawcom.

Wyniki te wskazują jednak, że ogólna ocena jakości kryteriów wyboru operacji jest bardzo wysoka, a stosowany system oceny projektów jest w dużej mierze postrzegany jako przejrzysty i sprawiedliwy.

Wykres 19 Czy według Pana/Pani kryteria wyboru operacji są adekwatne do zaplanowanych przedsięwzięć w ramach LSR?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

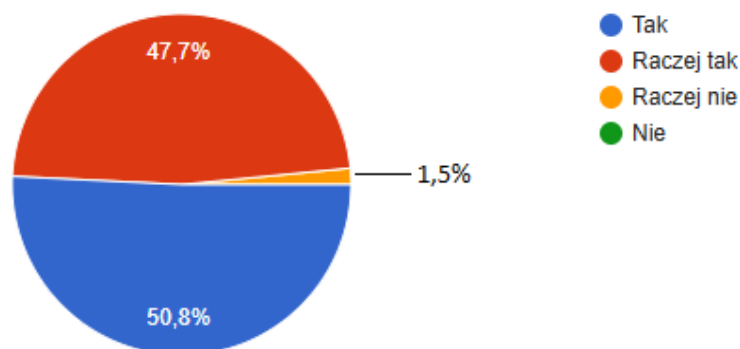
Zdecydowana większość respondentów uznała, że kryteria wyboru operacji są adekwatne do zaplanowanych przedsięwzięć w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. Największa grupa ankietowanych (64,6%) wskazała odpowiedź „tak, w pełni odpowiadają potrzebom”, co może świadczyć o tym, że przyjęte zasady oceny projektów są dobrze dopasowane do celów i kierunków rozwoju określonych w LSR.

Kolejne 32,3% respondentów wybrało odpowiedź „raczej tak, ale można je ulepszyć”. Może to wskazywać, że choć kryteria są w większości właściwie dobrane, część mieszkańców dostrzega możliwość ich dalszego udoskonalenia lub doprecyzowania, tak aby jeszcze lepiej odpowiadały na lokalne potrzeby.

Jedynie niewielki odsetek ankietowanych wskazał odpowiedź „raczej nie, wymagają istotnych zmian”, co oznacza, że część respondentów uważa obecne kryteria wyboru operacji za niewystarczająco adekwatne do planowanych przedsięwzięć i dostrzega potrzebę ich wyraźnego doprecyzowania lub zmiany.

Wyniki badania pokazują więc, że system oceny projektów jest postrzegany jako spójny z celami rozwojowymi obszaru i w dużym stopniu odpowiada oczekiwaniom lokalnej społeczności.

Wykres 20 Czy uważa Pan/Pani, że przedsięwzięcia zaplanowane w Lokalnej Strategii Rozwoju odpowiadają na realne potrzeby społeczności?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

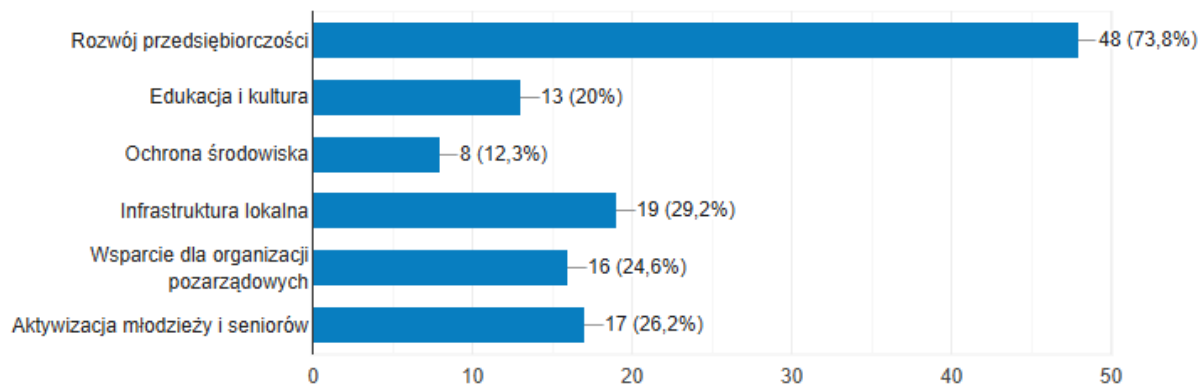
Większość respondentów uważa, że przedsięwzięcia zaplanowane w Lokalnej Strategii Rozwoju odpowiadają na realne potrzeby społeczności lokalnej. Największa grupa ankietowanych (50,8%) wskazała odpowiedź „tak”, co może świadczyć o tym, że działania przewidziane w strategii są w opinii mieszkańców właściwie dopasowane do potrzeb obszaru oraz odpowiadają na najważniejsze wyzwania rozwojowe.

Kolejne 47,7% respondentów zaznaczyło odpowiedź „raczej tak”, co wskazuje, że większość ankietowanych postrzega planowane przedsięwzięcia jako trafne, choć część z nich może dostrzegać możliwość dalszego doprecyzowania lub rozwinięcia niektórych działań.

Jedynie niewielki odsetek ankietowanych wskazał odpowiedź „raczej nie”, co może sugerować, że tylko pojedyncze osoby mają wątpliwości co do pełnej zgodności planowanych działań z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców.

Wyniki te wskazują więc, że zaplanowane przedsięwzięcia są w dużym stopniu postrzegane jako adekwatne do potrzeb lokalnej społeczności.

Wykres 21 Które z obszarów wymagają większego wsparcia w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

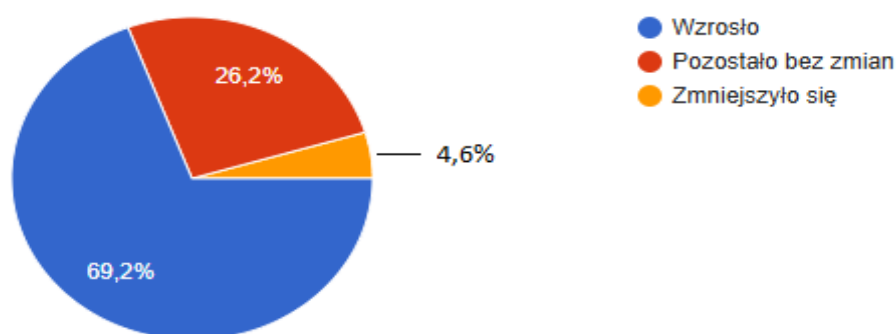
Z przeprowadzonego badania wynika, że zdaniem respondentów największego wsparcia w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju wymaga obszar związany z rozwojem przedsiębiorczości. Taką odpowiedź wskazało aż 73,8% ankietowanych (48 osób), co może świadczyć o dużym zapotrzebowaniu na działania wspierające rozwój lokalnych firm, tworzenie nowych miejsc pracy oraz wzmacnianie aktywności gospodarczej na obszarze LGD.

Kolejnymi obszarami wskazywanymi przez respondentów była infrastruktura lokalna (29,2%) oraz aktywizacja młodzieży i seniorów (26,2%). Może to sugerować potrzebę dalszego rozwijania działań związanych z poprawą jakości infrastruktury oraz inicjatyw integrujących i aktywizujących różne grupy mieszkańców.

Istotnym obszarem wymagającym wsparcia, zdaniem ankietowanych, jest również wsparcie dla organizacji pozarządowych (24,6%) oraz działania w zakresie edukacji i kultury (20%). Najrzadziej wskazywaną kategorią była ochrona środowiska (12,3%), co może sugerować, że w opinii części mieszkańców działania w tym obszarze są obecnie mniej pilne w porównaniu z innymi potrzebami rozwojowymi.

Wyniki badania pokazują więc, że respondenci szczególnie dostrzegają potrzebę wzmacniania lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwoju infrastruktury i aktywizacji społecznej, które mogą mieć istotne znaczenie dla dalszego rozwoju obszaru LGD.

Wykres 22 Jak ocenia Pan/Pani zaangażowanie mieszkańców w działania społeczne i inicjatywy lokalne w porównaniu do lat wcześniejszych?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

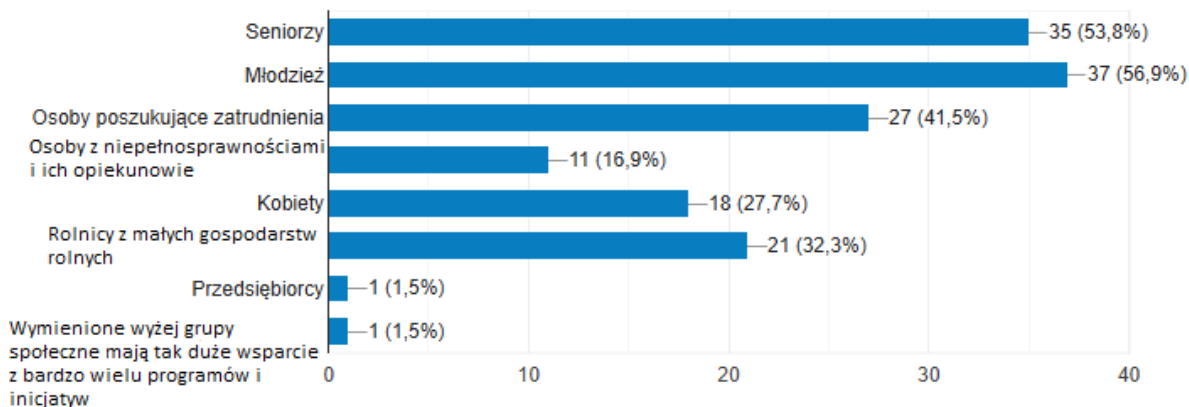
Większość respondentów zauważa wzrost zaangażowania mieszkańców w działania społeczne i inicjatywy lokalne w porównaniu do lat wcześniejszych. Największa grupa ankietowanych (69,2%) wskazała odpowiedź „wzrosło”, co może świadczyć o rosnącej aktywności społecznej mieszkańców oraz większym zainteresowaniu udziałem w działaniach podejmowanych na poziomie lokalnym.

Jednocześnie 26,2% respondentów uznało, że poziom zaangażowania mieszkańców „pozostał bez zmian”. Może to sugerować, że w części społeczności aktywność społeczna utrzymuje się na podobnym poziomie jak w poprzednich latach.

Jedynie niewielki odsetek ankietowanych wskazał, że zaangażowanie mieszkańców „zmniejszyło się”.

Wyniki te mogą wskazywać, że w opinii większości respondentów aktywność społeczna na obszarze LGD rozwija się w pozytywnym kierunku i coraz więcej mieszkańców angażuje się w działania na rzecz swojej społeczności.

Wykres 23 Jakie grupy społeczne szczególnie potrzebują wsparcia w Pana/Pani gminie?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

Z przeprowadzonego badania wynika, że zdaniem respondentów szczególnego wsparcia wymagają przede wszystkim osoby młode oraz seniorzy. Najczęściej wskazywaną grupą była młodzież – odpowiedź tę zaznaczyło 56,9% ankietowanych (37 osób). Niewiele mniej respondentów wskazało również seniorów (53,8%, 35 osób), co może świadczyć o potrzebie podejmowania działań skierowanych zarówno do młodych mieszkańców, jak i osób starszych.

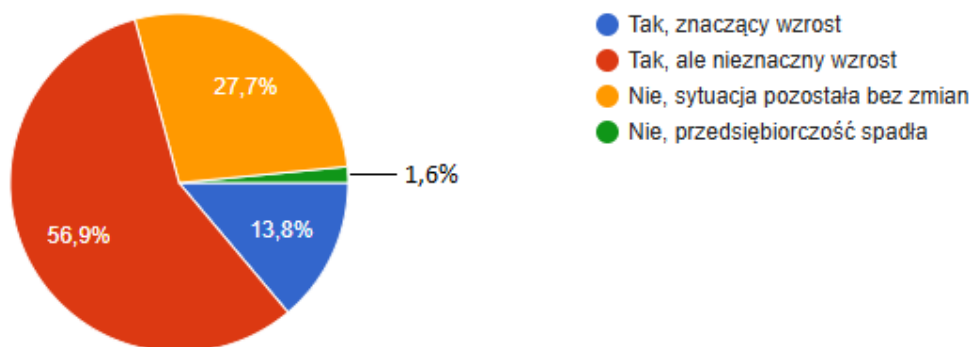
Istotną grupą wymagającą wsparcia są także osoby poszukujące zatrudnienia, które wskazało 41,5% respondentów (27 osób). W dalszej kolejności ankietowani wskazywali rolników z małych gospodarstw rolnych (32,3%, 21 osób) oraz kobiety (27,7%, 18 osób). Może to sugerować potrzebę podejmowania działań wspierających aktywizację zawodową mieszkańców, rozwój lokalnej gospodarki oraz wzmacnianie aktywności społecznej różnych grup mieszkańców.

Mniejszy odsetek respondentów wskazał osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów (16,9%, 11 osób), co również może wskazywać na potrzebę podejmowania działań wspierających integrację społeczną oraz poprawę dostępności różnych form wsparcia dla tej grupy.

Najrzadziej wskazywanymi grupami byli przedsiębiorcy oraz odpowiedź wskazująca, że wymienione wcześniej grupy społeczne mają już wystarczające wsparcie (po 1,5%, po 1 osobie).

Wyniki badania wskazują więc, że respondenci szczególnie dostrzegają potrzebę działań skierowanych do młodzieży, seniorów oraz osób poszukujących zatrudnienia, co może stanowić ważną wskazówkę przy planowaniu działań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.

Wykres 24 Czy w ostatnich latach zauważył/a Pan/Pani rozwój przedsiębiorczości w swojej okolicy?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

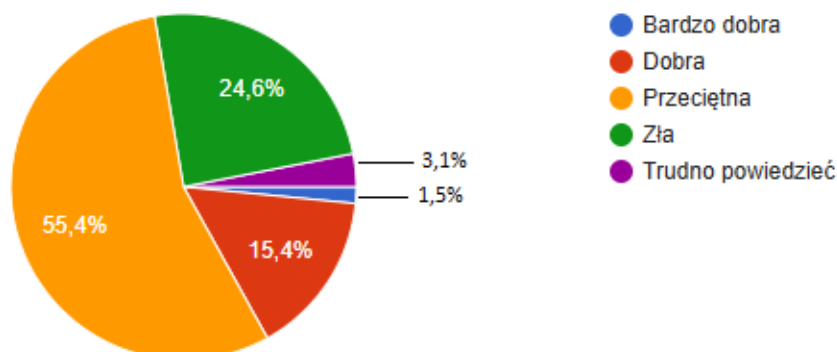
W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

Większość respondentów zauważa rozwój przedsiębiorczości w swojej okolicy w ostatnich latach. Największa grupa ankietowanych (56,9%) wskazała odpowiedź „tak, ale nieznaczny wzrost”, co może świadczyć o stopniowym, choć umiarkowanym rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Dodatkowo 13,8% respondentów uznało, że nastąpił „znaczący wzrost” przedsiębiorczości, co może wskazywać na pojawianie się nowych inicjatyw gospodarczych oraz rozwój lokalnych firm.

Jednocześnie 27,7% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie, sytuacja pozostała bez zmian”. Może to sugerować, że w opinii części mieszkańców rozwój przedsiębiorczości nie jest jeszcze wyraźnie zauważalny lub jego tempo jest niewielkie. Niewielki odsetek respondentów uznał natomiast, że przedsiębiorczość w ich okolicy spada.

Wyniki te mogą wskazywać, że choć rozwój przedsiębiorczości jest dostrzegalny przez większość mieszkańców, jego skala jest raczej umiarkowana.

Wykres 25 Jak ocenia Pan/Pani dostępność miejsc pracy na lokalnym rynku?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono 65 respondentów spośród 120 uczestników badania, ponieważ było ono kierowane wyłącznie do osób, które w pytaniu filtrującym zadeklarowały styczność z procedurami oceny i wyboru operacji stosowanymi przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy.

Respondenci w większości oceniają dostępność miejsc pracy na lokalnym rynku jako przeciętną. Taką odpowiedź wskazało 55,4% ankietowanych, co może sugerować, że rynek pracy na badanym obszarze funkcjonuje na umiarkowanym poziomie i nie zawsze zapewnia wystarczającą liczbę możliwości zatrudnienia dla mieszkańców.

Kolejne 24,6% respondentów oceniło dostępność miejsc pracy jako złą, co może wskazywać na trudności w znalezieniu zatrudnienia w części lokalnych społeczności. Z kolei 15,4% ankietowanych uznało dostępność miejsc pracy za dobrą.

Niewielki odsetek respondentów wskazał odpowiedź „trudno powiedzieć” (3,1%) oraz „bardzo dobra” (1,5%), co może sugerować, że tylko pojedyncze osoby postrzegają lokalny rynek pracy jako bardzo korzystny lub nie mają jednoznacznej opinii w tej kwestii.

Wyniki badania mogą wskazywać, że pomimo dostrzeganego rozwoju przedsiębiorczości, dostępność miejsc pracy nadal nie jest w pełni satysfakcjonująca dla mieszkańców i może wymagać dalszych działań wspierających rozwój gospodarczy oraz tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze LGD.

Wykres 26 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Czy w Pana/Pani miejscowości zaszły istotne zmiany w infrastrukturze w ostatnich latach w efekcie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Dolina Pilicy?

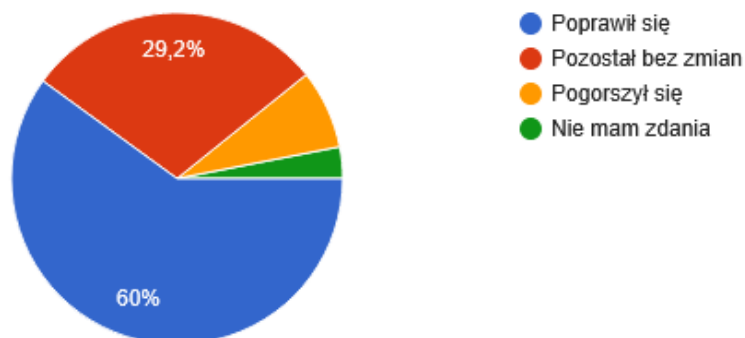

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Aż 89,2 % respondentów oceniło pozytywnie zmiany w infrastrukturze co sugeruje, że mieszkańcy dostrzegają inwestycje w budowę placów zabaw, siłowni zewnętrznych, miejsc spotkań czy ścieżek rowerowych, które sprzyjają aktywnemu stylowi życia i integracji społecznej. Takie udogodnienia mogą znacząco poprawić jakość życia i rozwój lokalnej społeczności.

Tylko 9,2 % badanych stwierdziło że nie zauważyło zmian w infrastrukturze co oznacza, że większość osób dostrzega poprawę w swoim otoczeniu. To może świadczyć o trafności podejmowanych działań, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Jedynie 1,6 % badanych oceniło negatywnie zmiany w infrastrukturze - tak niska negatywna ocena oznacza, że zmiany te są postrzegane jako potrzebne, dobrze zaprojektowane i odpowiadające na rzeczywiste potrzeby mieszkańców.

Wykres 27 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani stan środowiska naturalnego w Twojej okolicy w porównaniu do lat wcześniejszych?

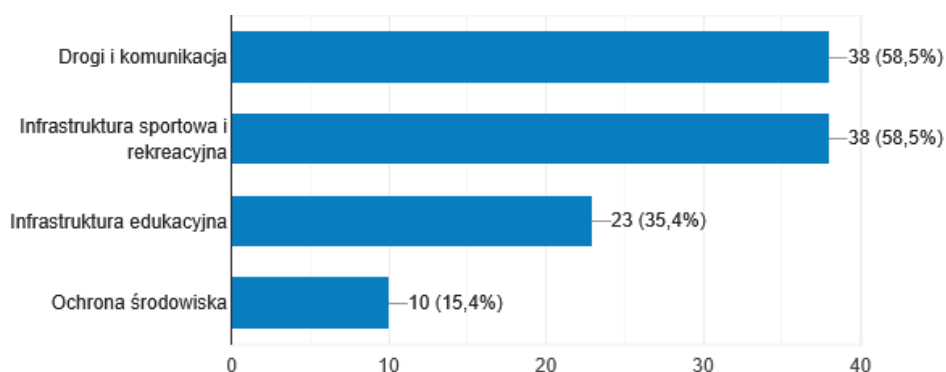

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Większość respondentów (60,0%) zauważyła poprawę stanu środowiska naturalnego w swojej okolicy, co może wskazywać na skuteczne działania podejmowane w celu ochrony środowiska, takie jak poprawa jakości powietrza czy inicjatywy związane z recyklingiem. Tego rodzaju zmiany są niezwykle ważne dla zdrowia i przyszłości naszej społeczności. 29,2% ankietowanych stwierdziło że nie zauważyło zmian w stanie środowiska, może to sugerować, że niektóre działania na rzecz ochrony środowiska nie są jeszcze wystarczająco widoczne dla wszystkich mieszkańców. Może to wskazywać na potrzebę dalszej edukacji i komunikacji na temat podejmowanych inicjatyw. Ważne jest, aby tak angażować społeczność w działania proekologiczne, aby każdy mógł dostrzegać pozytywne zmiany.

7,7 % badanych stwierdziło, że pogorszył się stan środowiska naturalnego w porównaniu do lat wcześniejszych, co może sugerować, że coraz częściej dostrzegane są problemy środowiskowe bezpośrednio odczuwalne w codziennym funkcjonowaniu.

Wykres 28 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Jakie inwestycje w infrastrukturę są najbardziej potrzebne w Pana/Pani miejscowości?

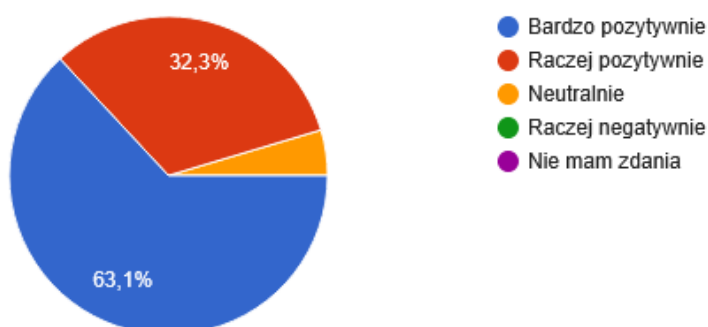

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Zestawienie odpowiedzi na pytanie o inwestycje w infrastrukturę dostarcza istotnych wskazówek dotyczących oczekiwań mieszkańców, mimo że znaczna część uczestników badania nie sformułowała konkretnych postulatów. W analizowanym zbiorze danych odnotowano 55 pól pozostawionych jako puste.

Najwięcej respondentów (58,5%) zauważa potrzebę inwestycji w infrastrukturę drogową i komunikacyjną, co wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na lepsze drogi i transport publiczny, które ułatwiają codzienne poruszanie się. Inwestycje w tę dziedzinę mogą znacząco poprawić jakość życia mieszkańców, zwiększyć bezpieczeństwo na drogach oraz przyczynić się do rozwoju lokalnej gospodarki. Tyle samo (58,5%) badanych uznało potrzebę dalszego inwestowania w infrastrukturę sportową i rekreacyjną, to pokazuje, że mieszkańcy cenią sobie aktywność fizyczną i zdrowy styl życia, a także chcą mieć dostęp do odpowiednich obiektów, które sprzyjają uprawianiu sportu i rekreacji. Inwestycje w tej dziedzinie mogą przyczynić się do integracji społecznej, poprawy zdrowia oraz ogólnej jakości życia w społeczności lokalnej. 35,4% ankietowanych zauważa potrzebę inwestycji w edukację, chociaż to mniejszy odsetek w porównaniu do innych obszarów, to jednak wskazuje na świadomość znaczenia edukacji dla przyszłości społeczności. natomiast 15,4% badanych wskazało na potrzebę inwestycji w ochronę środowiska co potwierdziło, że większość osób ankietowanych.

Wykres 29 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani rolę i wpływ LGD na rozwój swojej gminy?

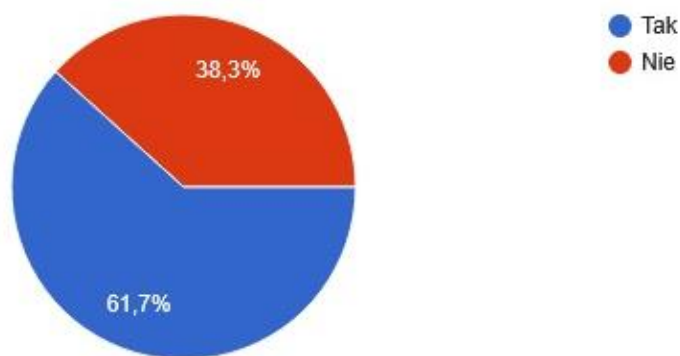

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Zgodnie z zaprezentowanym wykresem, zdecydowana większość respondentów ocenia rolę i wpływ LGD na rozwój gminy pozytywnie. Aż 63,1% badanych wskazało odpowiedź „bardzo pozytywnie”, natomiast 32,3% – „raczej pozytywnie”. Jednocześnie 4,6% odpowiedzi neutralnych oraz brak opinii negatywnych i o braku zdania, sugeruje wysoki poziom akceptacji i zaufania wobec działań LGD. Może to świadczyć o tym, że projekty i inicjatywy podejmowane przez LGD przynoszą wyraźne korzyści społeczności lokalnej, wpływając na rozwój gospodarczy, poprawę infrastruktury czy wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy.

Wykres 30 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Czy słyszał(a) Pan/Pani o Marce lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg...?

120 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

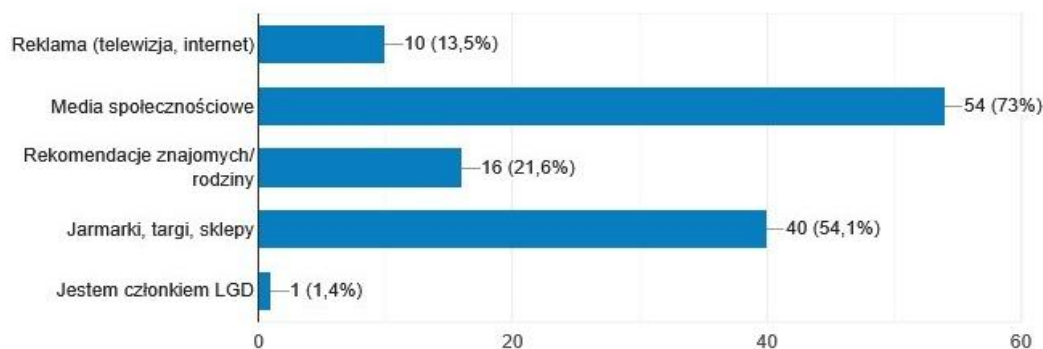
Wyniki: Tak: 61,7%, Nie: 38,3%.

Analiza: Marka posiada solidną bazę rozpoznawalności, przekraczającą połowę badanych. Jednak blisko 40-procentowa grupa osób nieznających marki wskazuje na duży „pusty przebieg” i potencjał do ekspansji w regionie.

Wniosek: Marka wyszła z fazy niszowej, ale nie jest jeszcze marką powszechną.

Wykres 31 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Skąd dowiedział(a) się Pan/Pani o Marce lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg...?

74 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

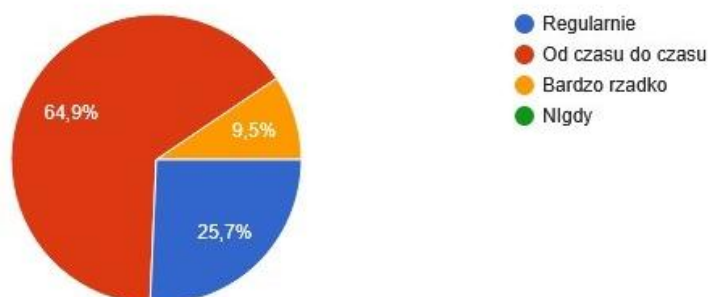
Wyniki: Media społecznościowe: 73% (54 osoby), Jarmarki/targi: 54,1% (40 osób), Rekomendacje znajomych/rodziny: 21,6% (16 osób).

Analiza: Dominacja kanałów cyfrowych nad tradycyjną reklamą (tylko 13,5%). Wysoki wynik jarmarków dowodzi, że bezpośredni kontakt z produktem i producentem jest kluczowym budulcem świadomości marki.

Wniosek: Skuteczność działań opiera się na połączeniu: Facebook/Instagram + obecność fizyczna na eventach.

Wykres 32 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jak często spotyka się Pan/Pani z Marką Dolina Pilicy zwolnij bieg... w mediach (strony www, media społecznościowe, sklepy, jarmarki)?

74 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Wyniki: Od czasu do czasu: **64,9%**, Regularnie: **25,7%**, Bardzo rzadko: **9,5%**.

Analiza: Większość odbiorców ma kontakt z marką sporadyczny. Tylko co czwarta osoba styka się z nią regularnie, co utrudnia budowanie nawyków zakupowych.

Wniosek: Komunikacja jest zauważalna, ale zbyt mało intensywna, by „zakotwiczyć” markę w codziennym życiu klienta.

Wykres 33 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani ogólne wrażenie o Marce lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg...?

74 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Wyniki: Średnia **4,46/5**. Oceny 4 i 5 to łącznie **90,6%**.

Analiza: Wynik rewelacyjny. Marka budzi bardzo pozytywne emocje i spełnia obietnice jakościowe. Wysoka satysfakcja: Ponad 90% badanych oceniło markę pozytywnie (oceny 4 i 5), z czego blisko 60% stanowią oceny najwyższe. Świadczy to o silnej identyfikacji odbiorców z wartościami marki i wysokiej jakości oferowanych doświadczeń. Marginalny odsetek krytyki: Jedynie 2,8% ankietowanych wyraziło niezadowolenie, co sugeruje, że ewentualne problemy mają charakter jednostkowy, a nie systemowy. Potencjał promocyjny:

Tak duża grupa „ambasadorów” (osób oceniających na 5) stanowi doskonały kapitał do dalszego budowania zasięgów poprzez rekomendacje i marketing szeptany.
Wniosek: Produkt broni się sam – jakość jest najsilniejszym filarem Doliny Pilicy.

Wykres 34 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jakie produkty lub usługi oferowane przez Markę lokalną Dolina Pilicy zwolnij bieg... są Panu/Pani znane?

51 odpowiedzi

Miody
miody pitne Jaros, sulejowska buła, miody CejnuK, sok z pigwowca, willa amber Zakościele, rękodzieło z orzecha, geopark owadów-brzezinki, "podróż do betlijam...
kawa, miody pitne, festiwal ubijania masła, wędliny z Zaborowa
Wystawy lokalnych przedsiębiorstw w Spale
Przeгляд "Na pilicką nutę", kawa, miody z Pasieki na Mokrych, sok z pigwowca, konfitura z borówki, Zalukrowane
sulejowska buła, lody,
większość ponieważ przestudiowałem katalog Marki Lokalnej Dolina Pilicy
Huculand

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

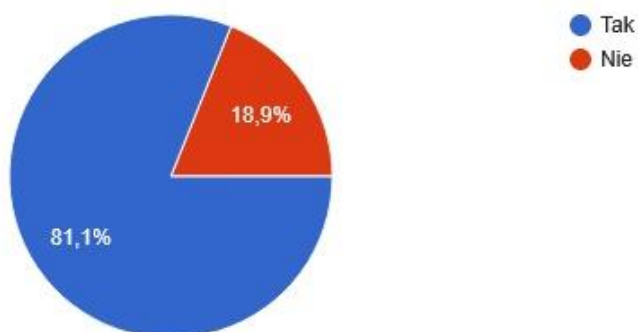
Wyniki: Najczęściej: **Miody (Pasieka Jaros, CejnuK), soki, wędliny, chleb.**

Analiza: Marka jest silnie sprofilowana spożywczo. Produkty rzemieślnicze (miody, soki) są lokomotywami rozpoznawalności. Słabiej wypadają usługi i rękodzieło.

Wniosek: Wizerunek „Dolina Pilicy = Dobre Jedzenie” jest dominujący i warto go eksploatować.

Wykres 35 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Czy kiedykolwiek kupił(a) Pan/Pani produkty lub usługi Marki lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg...?

74 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

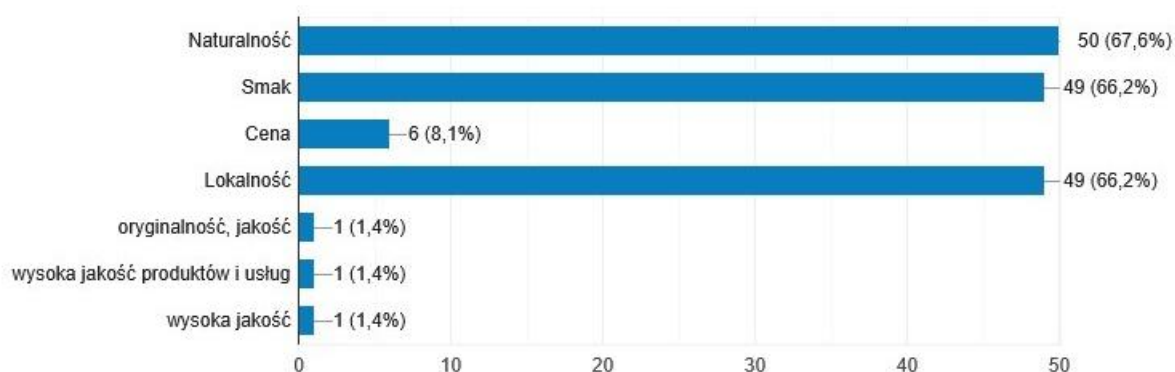
Wyniki: Tak: **81,1%**, Nie: **18,9%**.

Analiza: Bardzo wysoki wskaźnik konwersji. Aż 8 na 10 osób, które znają markę, zdecydowało się na zakup. Świadczy to o wysokiej atrakcyjności oferty i dostępności cenowej dla zainteresowanych.

Wniosek: Marka nie ma problemu z „ogładcami” – kto ją pozna, ten zazwyczaj zostaje klientem.

Wykres 36 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jakie cechy produktów lub usług Marki Dolina Pilicy zwolnij bieg... uważa Pan/Pani za najbardziej wyróżniające się?

74 odpowiedzi

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Wyniki: Naturalność (67,6%), Smak (66,2%), Lokalność (66,2%).

Analiza: Klient kupuje wartości niematerialne i doznania zmysłowe. Cena (8,1%) jest nieistotna jako wyróżnik, co pozwala na pozycjonowanie marki w segmencie premium/eko.

Wniosek: Tożsamość marki jest czysta i zrozumiała dla odbiorcy.

Wykres 37 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jakie zmiany lub ulepszenia sugerował(a)by Pan/Pani w Marce lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg..., aby lepiej odpowiadała Pana/Pani potrzebom i oczekiwaniom?"

nie zmniejszać wymagań
Sprzedaż mleka bezpośrednio od ronników i produktów mlecznych
Inwestycja w już istniejące marki.
Więcej bezpośrednich spotkań Markowiczów ze społecznością oferujących i promujących produkty, usługi i inicjatywy. Finansowa pomoc w rozwoju interesujących projektów.
.....
Działania promocyjne w gminach, które jeszcze nie zgłosiły produktów/usług do Marki lokalnej
Większa dostępność i reklamowanie szerzej tych produktów
Utworzenie miejsc lub zabezpieczenie miejsc dla podmiotów handlujących produktami markowymi na targowiskach województwa łódzkiego.

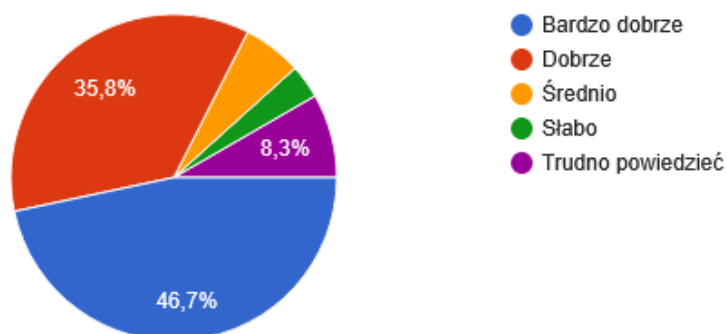
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Wyniki: Główne postulaty: **Lepsza promocja, większa dostępność (sklepy, targowiska), mapy atrakcji.**

Analiza: Klienci chcą kupować więcej i częściej, ale wskazują na bariery logistyczne i informacyjne (nie zawsze wiedzą, gdzie i co jest dostępne).

Wniosek: Rozwój powinien iść w stronę dystrybucji (więcej punktów sprzedaży) oraz edukacji (gdzie nas znaleźć).

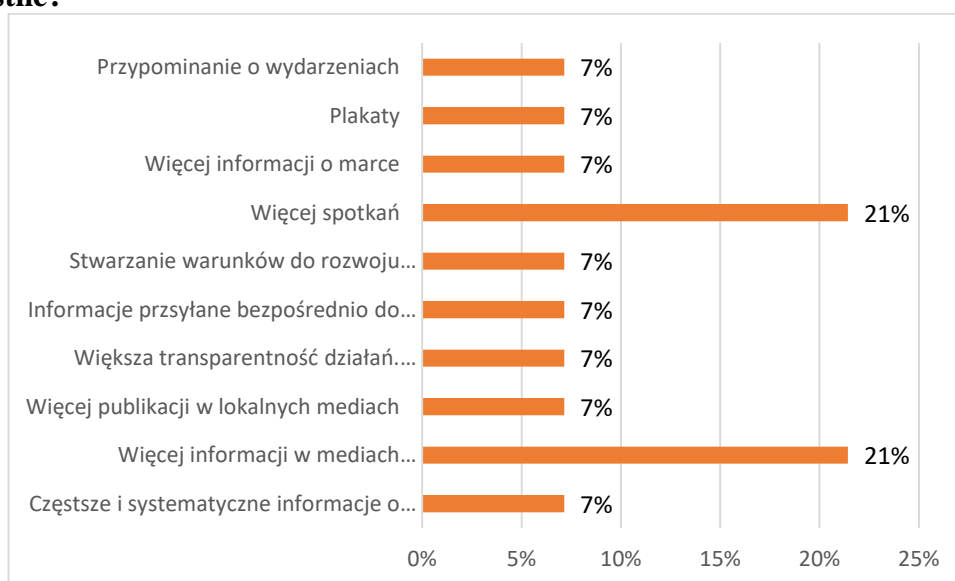
Wykres 38 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani ogólnie działalność prowadzoną przez Stowarzyszenie Dolina Pilicy?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

Z przedstawionego wykresu wynika, że zdecydowana większość badanych bardzo dobrze (46,7%) lub dobrze (35,8%) ocenia działalność Stowarzyszenia Dolina Pilicy. Łącznie daje to ponad 82,5% pozytywnych opinii. 8,3% badanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”, co może świadczyć o braku bezpośredniego kontaktu ze Stowarzyszeniem lub braku wiedzy na temat konkretnych projektów przez nie realizowanych. Taka ocena może również wynikać z neutralnego lub obojętnego stosunku do działalności organizacji. Pozostałe kategorie („średnio”, „słabo”) stanowią stosunkowo niewielki odsetek odpowiedzi, co wskazuje na wysoki poziom uznania dla podejmowanych przez Stowarzyszenie działań.

Wykres 39 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Jakie zmiany lub ulepszenia w działaniach informacyjnych Stowarzyszenia byłyby dla Pana/Pani najbardziej korzystne?

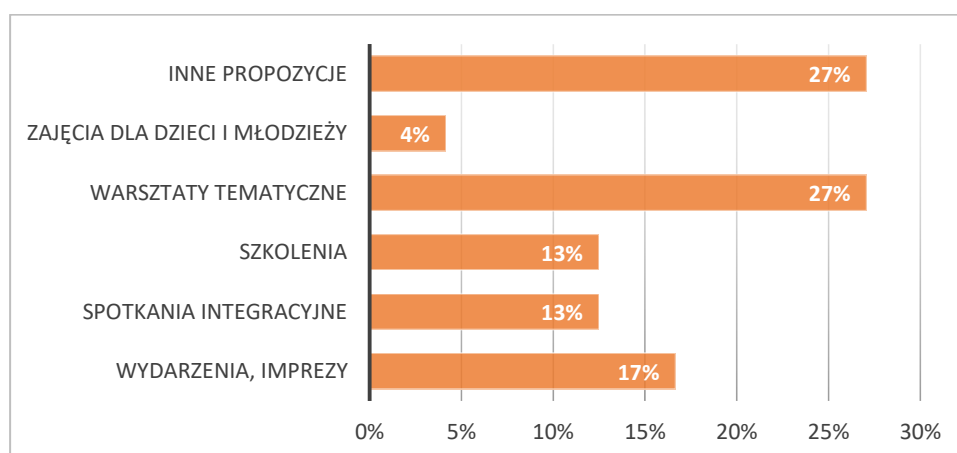
Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono odpowiedzi 31 respondentów spośród 120 uczestników badania, pozostali pozostawili puste pole albo nie odpowiedzieli merytorycznie, np. wstawili znaki interpunkcyjne.

Analiza wyników wskazuje, że respondenci oczekują większej liczby spotkań (21%) oraz więcej informacji w mediach społecznościowych (21%). Pozostali respondenci wskazali po równo (po 7%) na położenie nacisku na działania mające na celu przypominanie o wydarzeniach, zamieszczanie plakatów, częstsze i systematyczne informowanie o projektach, wydarzeniach i naborach, zamieszczanie więcej publikacji i informacji w lokalnych mediach.

Mimo tego wyniki pozwalają zidentyfikować obszary w działaniach informacyjnych na które należy położyć szczególny nacisk.

Wykres 40 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: W jakich nowych inicjatywach lub wydarzeniach chciał(a)by Pan/Pani uczestniczyć w przyszłości?

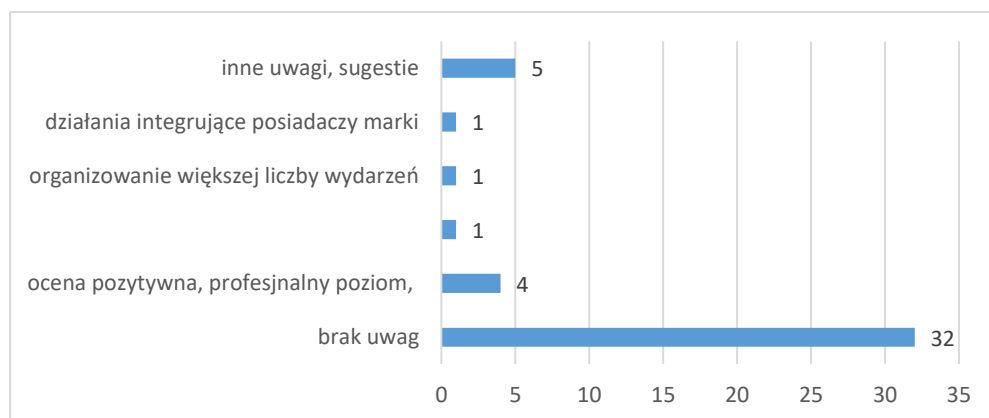

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono odpowiedzi 48 respondentów spośród 120 uczestników badania, pozostali pozostawili puste pole lub nie odpowiedzieli merytorycznie na pytanie.

Analiza wyników wskazuje, że respondenci najchętniej uczestniczyliby w warsztatach tematycznych (27%) oraz wydarzeniach kulturalnych i imprezach (17%). Część respondentów (po 13%) chętnie uczestniczyłaby w szkoleniach tematycznych i spotkaniach integracyjnych oraz zajęciach dla dzieci i młodzieży (4%). Pozostali respondenci (27%) zgłaszali propozycje uczestnictwa w zajęciach sportowych, rekreacyjnych.

Wykres 41 Rozkład odpowiedzi ankietowych na pytanie: Czy ma Pan/Pani dodatkowe uwagi lub sugestie dotyczące działalności Stowarzyszenia Dolina Pilicy?

Źródło danych: Opracowanie własne na bazie ankiety internetowej.

W analizie pytania uwzględniono odpowiedzi 44 respondentów spośród 120 uczestników badania, pozostali pozostawili puste pole lub wstawili znaki interpunkcyjne. Analiza wyników wskazuje, że większość respondentów nie zgłasza uwag (brak uwag - 32 osoby i 76 pustych pól) lub docenia pozytywnie działalność Stowarzyszenia (4 osoby). Część respondentów (pojedyncze osoby) oczekiwałaby większego nacisku na działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, integracji posiadaczy marki czy organizacji większej liczby wydarzeń. Pozostałe odpowiedzi były nieadekwatne do pytania.

12.3 Wnioski z badania ankietowego

Poniżej prezentujemy kluczowe wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego:

1. Zdecydowana większość respondentów mieszka na terenie objętym działalnością Stowarzyszenia Dolina Pilicy od ponad 10 lat, co świadczy o silnym związku mieszkańców z regionem. Może to sprzyjać większemu zainteresowaniu działaniami LGD oraz aktywnemu uczestnictwu w inicjatywach lokalnych.
2. Większość respondentów pozytywnie ocenia dostępność i przejrzystość przekazywanych przez LGD informacji, skuteczność świadczonego doradztwa oraz aktywnie uczestniczy w projektach i wydarzeniach organizowanych przez Stowarzyszenia. Świadczy to o dobrej jakości oferowanego wsparcia oraz wysokim poziomie zaangażowania społeczności.
3. Respondenci najczęściej wskazywali media społecznościowe jako najskuteczniejszą formę komunikacji, a w dalszej kolejności stronę internetową, co potwierdza

znaczenie komunikacji internetowej w docieraniu do mieszkańców i informowaniu o działaniach Stowarzyszenia. Wyniki te wskazują na potrzebę dalszego rozwijania komunikacji cyfrowej, przy jednoczesnym utrzymaniu tradycyjnych form kontaktu, takich jak spotkania/wydarzenia organizowane przez LGD.

4. Działania animujące społeczność realizowane przez Stowarzyszenie są oceniane przez mieszkańców bardzo pozytywnie – zarówno pod względem atrakcyjności i różnorodności, jak i skuteczności w angażowaniu oraz integrowaniu lokalnej społeczności.
5. Procedury oceny i wyboru operacji stosowane przez Stowarzyszenie są postrzegane jako przejrzyste i zrozumiałe, a ewentualne sugestie respondentów dotyczą głównie ich dalszego uproszczenia oraz wzmocnienia działań informacyjnych skierowanych do potencjalnych wnioskodawców.
6. Większość respondentów ocenia kryteria wyboru operacji jako dobre lub bardzo dobre oraz wskazuje, że są one w dużym stopniu dopasowane do zaplanowanych przedsięwzięć. Oznacza to, że system oceny projektów jest postrzegany jako przejrzysty i spójny z celami Lokalnej Strategii Rozwoju.
7. Respondenci wskazują przede wszystkim na potrzebę wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, infrastruktury lokalnej oraz działań aktywizujących mieszkańców, zwłaszcza młodzież i seniorów. Jednocześnie, mimo zauważalnego rozwoju przedsiębiorczości w ostatnich latach, dostępność miejsc pracy na lokalnym rynku najczęściej oceniana jest jako przeciętna, co może wskazywać na potrzebę dalszego wzmocnienia lokalnej gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy.
8. Respondenci w większości zauważają wzrost zaangażowania mieszkańców w działania społeczne i inicjatywy lokalne w porównaniu z latami wcześniejszymi, co może świadczyć o rosnącym potencjale społecznym obszaru oraz większej aktywności mieszkańców w działaniach na rzecz rozwoju lokalnego.
9. Zdecydowana większość badanych pozytywnie ocenia inwestycje infrastrukturalne, co sugeruje, że nowe place zabaw, siłownie zewnętrzne oraz miejsca spotkań i ścieżki rowerowe trafiają w potrzeby lokalnej społeczności, aktywizując ją i integrując. Jednocześnie badanie wskazuje, że mieszkańcy oczekują poprawy funkcjonalności przestrzeni (drogi) oraz wzrostu jakości życia (infrastruktura sportowa). Dostrzegana jest potrzeba dbałości o otoczenie (środowisko).
10. Identyfikacja Marki lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg...

Badanie przeprowadzone na grupie 74 respondentów rysuje obraz marki o bardzo silnych fundamentach jakościowych, która cieszy się ogromnym zaufaniem osób mających z nią styczność. Marka z sukcesem przekuwa znajomość w realny zakup, budując wizerunek oparty na autentyczności i regionalnym smaku.

Utrzymanie Standardów: Przy tak wysokim zadowoleniu (90% pozytywnych ocen), priorytetem musi być utrzymanie powtarzalnej, wysokiej jakości produktów, która jest głównym magnesem dla klientów. Zwiększenie Dostępności (Dystrybucja): Należy położyć nacisk na ułatwienie klientom zakupu poprzez zwiększenie ilości punktów sprzedaży oraz częstsza obecność na lokalnych targowiskach w gminach o niższej rozpoznawalności. Systematyczność w Online: Należy dążyć do przekształcenia kontaktu „okazjonalnego” w „regularny” poprzez stałą, cykliczną komunikację w mediach społecznościowych, angażującą obecnych ambasadorów marki. Edukacja i Promocja: Marka powinna wyjść poza obecną „ciepłą grupę” odbiorców, wykorzystując swoje najsilniejsze atuty (naturalny smak) w kampaniach skierowanych do nowych mieszkańców regionu i turystów.

11. Respondenci w ogromnej większości pozytywnie oceniają działania LGD, co świadczy o wysokiej i skutecznej komunikacji. Niska responsywność na pytania otwarte sugeruje, że dla większości badanych obecny sposób komunikacji jest wystarczający lub nie mają oni sprecyzowanych potrzeb. Wyniki pokazują, że respondenci są nastawieni na aktywne uczestnictwo i rozwój osobisty, szukający konkretnych form spędzania czasu wolnego i podnoszenia kompetencji.

XIII. Wnioski i zalecenia

Wnioski

1. Biuro LGD w 2025 r. funkcjonowało stabilnie i zgodnie z obowiązującymi regulaminami oraz wytycznymi PS WPR 2023–2027, zapewniając terminową realizację naborów, aktualizację dokumentów oraz prawidłowy przebieg procesów decyzyjnych.
2. Struktura zatrudnienia była adekwatna do zakresu realizowanych zadań, a podział obowiązków zapewniał sprawną obsługę naborów, doradztwa, monitoringu i działań promocyjnych.
3. Realizacja Planu Szkoleń przyczyniła się do podniesienia kompetencji pracowników i członków organu decyzyjnego, co miało bezpośredni wpływ na prawidłowy przebieg oceny wniosków.
4. Organy Stowarzyszenia Dolina Pilicy w 2025 r. funkcjonowały zgodnie ze Statutem oraz obowiązującymi procedurami, zapewniając sprawne podejmowanie decyzji związanych z wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju.
5. Działalność organów decyzyjnych zapewniła ciągłość procesu wdrażania LSR, umożliwiając terminowe przygotowanie dokumentacji konkursowej, przeprowadzenie naborów oraz ocenę i wybór operacji, a także sprzyjała sprawnej współpracy z Biurem LGD przy realizacji zadań związanych z wdrażaniem interwencji I.13.1 LEADER/ Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność..
6. Budżet komponentu zarządzanie LSR w 2025 r. został wykorzystany zgodnie z jego przeznaczeniem, zapewniając prawidłowe funkcjonowanie Biura LGD oraz realizację zadań wynikających z LSR i PS WPR 2023–2027.
7. Doradztwo świadczone przez pracowników biura LGD w 2025 r. charakteryzowało się bardzo wysoką jakością i skutecznością, co potwierdzają wyniki badań ankietowych oraz wysoki poziom satysfakcji beneficjentów z udzielonego wsparcia.
8. Usługi doradcze odegrały istotną rolę w przygotowaniu wniosków o przyznanie pomocy, przyczyniając się do wysokiej aktywności wnioskodawców oraz prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej.
9. Brak osiągniętych wskaźników rzeczowych w 2025 r. wynika z trwającej realizacji operacji oraz opóźnień systemowych niezależnych od LGD, przy jednoczesnym zapewnieniu realnych podstaw do ich osiągnięcia w kolejnych okresach sprawozdawczych.
10. Przeprowadzone nabory potwierdziły zasadność przyjętych kierunków interwencji LSR oraz wysokie zainteresowanie wsparciem w zakresie infrastruktury publicznej i rozwoju przedsiębiorczości.
11. Brak realizacji przedsięwzięć grantowych znacząco ograniczył postęp rzeczowy strategii, szczególnie w obszarach aktywizacji społecznej i inicjatyw oddolnych.
12. Podjęte przez LGD działania dostosowawcze umożliwiły utrzymanie postępu finansowego mimo ograniczeń wdrożeniowych, jednak opóźnienia systemowe

stanowią istotne ryzyko dla tempa osiągnięcia wskaźników i terminowego osiągnięcia kamieni milowych.

13. Rok 2025 był okresem stabilnej i skutecznej komunikacji informacyjnej, wysokiej aktywności medialnej oraz wyraźnej obecności Stowarzyszenia w przestrzeni lokalnej, jednak widoczna jest potrzeba wzmocnienia działań animacyjnych oraz zwiększenia liczby naborów i tempa wdrażania instrumentów wsparcia.
14. W 2025 r. procedury oceny i wyboru operacji zostały skutecznie wdrożone i zastosowane w praktyce podczas pierwszych naborów w ramach LSR, zapewniając przejrzystość procesu oraz zgodność z obowiązującymi wytycznymi.
15. Proces podejmowania decyzji przebiegał sprawnie i terminowo, a Stowarzyszenie wykazało zdolność do bieżącego dostosowywania procedur i dokumentacji do zmian wytycznych oraz uwarunkowań systemowych.
16. Doświadczenia z pierwszych naborów pozwoliły na identyfikację obszarów wymagających doprecyzowania oraz wprowadzenie usprawnień w lokalnych kryteriach wyboru, co przyczyni się do dalszego zwiększania przejrzystości i efektywności procesu wyboru operacji.
17. Harmonogram naborów w 2025 r. był aktualizowany na bieżąco, część zmian została wymuszona opóźnieniami systemowymi bądź zmianą wytycznych a nie brakiem zainteresowania.

Zalecenia

1. Na bieżąco aktualizować dokumenty i podnosić kwalifikacje pracowników, aby dostosowywać się do zmieniających się przepisów i wytycznych.
2. Kontynuować regularne posiedzenia organów Stowarzyszenia w terminach dostosowanych do harmonogramu wdrażania LSR oraz planowanych naborów wniosków.
3. Utrzymywać bieżącą współpracę pomiędzy organami decyzyjnymi a Biurem LGD w celu sprawnego przygotowywania dokumentów oraz podejmowania decyzji związanych z realizacją strategii.
4. Systematycznie analizować strukturę wydatków oraz planować budżet w sposób elastyczny, tak aby zachować właściwe proporcje między kosztami osobowymi, administracyjnymi i komunikacyjnymi.
5. Utrzymywać stabilność finansowania kosztów osobowych jako kluczowego elementu zapewniającego ciągłość realizacji LSR. Jednocześnie, w miarę możliwości, realizować część zadań Planu Komunikacji przy wykorzystaniu własnych zasobów LGD, aby racjonalnie gospodarować środkami przeznaczonymi na zarządzanie LSR.
6. Utrzymać wysoki standard usług doradczych oraz kontynuować indywidualne wsparcie beneficjentów.
7. Zintensyfikować działania wdrożeniowe w latach 2026–2027 w celu osiągnięcia zakładanych wskaźników i kamieni milowych.
8. Niezwłocznie uruchomić przedsięwzięcia grantowe po udostępnieniu wymaganych rozwiązań systemowych.
9. W przypadku utrzymujących się trudności we wdrażaniu projektów grantowych należy rozważyć dokonanie przesunięć środków finansowych na inne przedsięwzięcia realizowane poza formułą grantową, w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania alokacji oraz terminowego osiągnięcia wskaźników LSR.
10. Prowadzić bieżący monitoring postępu finansowego i rzeczowego oraz podejmować działania ograniczające skutki czynników zewnętrznych.

11. Należy utrzymać wysoką jakość przekazu i sprawny przepływ informacji, jednocześnie intensyfikując działania animacyjne, zwiększając liczbę naborów oraz przyspieszając wdrażanie dostępnych form wsparcia.
12. Kontynuować bieżącą analizę funkcjonowania lokalnych kryteriów wyboru oraz procedur, w szczególności w zakresie ich jednoznaczności i mierzalności, aby ograniczyć ryzyko rozbieżności interpretacyjnych.
13. Rozważyć dalsze uproszczenie kryteriów, które nie mają istotnego wpływu na jakość wyboru operacji, a mogą generować nadmierne ryzyko proceduralne.
14. Utrzymać działania informacyjno-doradcze przed kolejnymi naborami.
15. Utrzymać sprawny mechanizm aktualizacji dokumentów w odpowiedzi na zmiany wytycznych.
16. Zaleca się ogłaszanie naborów zgodnie z harmonogramem, aby uniknąć późniejszego spiętrzenia prac.